

Rapport fra Myndighedsudvalget

om delingen af godkendelses- og tilsynskompetencen efter
miljøbeskyttelsesloven mellem stat og kommuner
efter den 1. januar 2007.

1. Indholdsfortegnelse

1. Indholdsfortegnelse	s. 2
2. Indledning	s. 3
3. Sammenfatning	s. 3
4. Virksomhedsreguleringen i dag	s. 6
5. Virksomhedsreguleringen fra 1. januar 2005	s. 7
6. Udvalgets anbefalinger	s. 8
6.1. Kriterier for fordelingen af myndighedskomptencen mellem stat og kommuner	s. 8
6.2. Tilvalg af staten som godkendelses- og tilsynsmyndighed	s. 12
7. Miljømæssige konsekvenser	s. 14
8. Økonomiske og administrative konsekvenser	s. 14
9. Retssikkerhedsmæssige konsekvenser	s. 15
10. EU-retlige konsekvenser	s. 15
 Bilag 1: Kommissorium	s. 16
Bilag 2: Udvalgets medlemmer	s. 18
Bilag 3: Mindretalsudtalelse fra Danmarks Naturfredningsforening og Amtsrådsforeningen	s. 19
Bilag 4: Baggrundsnotat om VVM 's placering i kommunerne som led i strukturreformen	s. 22
Bilag 5: Baggrundsnotat vedr. regulering af husdyrbrug	s. 23
Bilag 6: Baggrundsnotat om kriterier for a-mærkningen, IPPC-direktivet, Seveso-direktivet, VVM-direktivet samt call-in bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 82.	s. 29
Bilag 7: Godkendelsesbekendtgørelsens bilag 1 med forslag til s-mærkede listepunkter.	S. 34

2. Indledning

Miljøministeren nedsatte september 2004 et udvalg, Myndighedsudvalget, med det formål at komme med anbefalinger til den nærmere arbejdsdeling mellem stat og kommuner, således at der sker en afklaring af, hvilke virksomheder henholdsvis staten og kommunerne skal godkende og føre tilsyn med i henhold til miljøbeskyttelsesloven.

Udvalget er besluttet nedsat i forbindelse med Aftale om strukturreform indgået mellem regeringen og Dansk Folkeparti, juni 2004.

Kommissoriet pålagde blandt andet udvalget at udarbejde ensartede, objektive kriterier for, hvilken instans der tildeles ansvaret for godkendelse og tilsyn med virksomhederne i henhold til miljøbeskyttelsesloven. Kommissoriet for udvalget vedlægges som bilag 1.

Udvalget har afholdt 4 møder og har bestået af repræsentanter for Amtsrådsforeningen, Kommunernes Landsforening, Københavns Kommune, Dansk Industri, Landbrugsraadet, Dansk Landbrug, CO-industri, Danmarks Naturfredningsforening, Finansministeriet, Økonomi- og Erhvervsministeriet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet og Miljøministeriet (Skov- og Naturstyrelsen og Miljøstyrelsen). Formandskabet er varetaget af Miljøstyrelsen v/ kontorchef Claus Torp og sekretariatet af Skov- og Naturstyrelsen og Miljøstyrelsen. De udpegede medlemmer og suppleanter fremgår af bilag 2.

3. Sammenfatning

Der eksisterer i dag ca. 6600 godkendelsespligtige virksomheder. Heraf har ca. 2400 amterne som godkendelsesmyndighed og ca. 4200 kommunerne som godkendelsesmyndighed. Fra den 1. januar 2005 opdeles de godkendelsespligtige virksomheder på to godkendelsesordninger: Den eksisterende og en ny forenklet godkendelsesordning. Op til 5200 virksomheder bliver omfattet af den nye forenkledede godkendelsesordning. De virksomheder, der forbliver på det eksisterende system, er væsentligst virksomheder under den fælles EU-godkendelsesordning - IPPC-ordningen - og virksomheder, der er omfattet af VVM-direktivets bilag 1 ("VVM-pligtige").

Udvalget har indledningsvist måttet konstatere, at der ikke ligger objektive kriterier til grund for udvælgelsen af virksomheder, som er omfattet af IPPC-, VVM- eller risikodirektivet. Selv om der i høj grad ligger de samme motiver bag udvælgelsen, er listerne over virksomheder meget forskellige i de 3 direktiver. De samme motiver kan således føre til såvel en meget smal model som en meget bred model i forhold til antallet af virksomheder, der får staten som godkendelsesmyndighed.

Et flertal i udvalget finder, at ikke alle de virksomheder, som forbliver på det eksisterende godkendelsessystem, og som ifølge Kommissoriet skal behandles i udvalget, bør have staten som godkendelsesmyndighed. Flertallet finder, at andelen bør være langt mindre. Kommunerne har allerede i dag myndighedskompetencen i forhold til ca. 700 virksomheder på godkendelsesbekendtgørelsens bilag 1 og kan - blandt andet i lyset af, at de fleste af kommunerne bliver større og fagligt styrket, herunder at

der etableres en kvalitetsstyringsordning – på forsvarlig vis varetage godkendelser og tilsyn med hovedparten af virksomhederne. Et mindretal bestående af Danmarks Naturfredningsforening og Amtsrådsforeningen mener ikke, at kommunerne vil blive tilstrækkeligt styrket fagligt og størrelsesmæssigt til at kunne løse de pågældende opgaver på et forsvarligt grundlag.

Et flertal i udvalget peger på tre helt centrale parametre i forhold til snittet i myndighedskompetencen. For det første hvor miljømæssigt kompliceret virksomhederne er, og hvilken miljømæssig risiko, der knytter sig til deres produktion, for det andet hensynet til en rationel tilrettelæggelse af miljøarbejdet hos virksomhederne og for det tredje hensynet til at sikre en høj faglighed og mulighed for rationel tilrettelæggelse af arbejdet på myndighedsside. Disse parametre er udmøntet i 7 kriterier, der er lagt til grund for flertallets anbefaling af snittet mellem statslig og kommunal myndighedskompetence. Ovennævnte mindretal er enige i de centrale parametre og de 7 kriterier, men ikke i det resultat, flertallet er kommet frem til på grundlag af disse.

De 7 kriterier er udmøntet af flertallet ved, at en række listepunkter på godkendelsesbekendtgørelsens bilag 1 foreslås overført til staten. Dette fører til, at i størrelsesordenen 235 virksomheder anbefales placeret hos staten. Det svarer til ca. 4 % af de godkendelsespligtige virksomheder. Ressourcemæssigt er der dog tale om en større andel, idet der er tale om dels teknisk og fagligt komplicerede virksomheder med et stort forureningspotentiale, herunder blandt andet en række tunge risikovirksomheder og virksomheder, der producerer ved hjælp af genetisk modificerede organismer, dels en række ens virksomheder med samspil mellem driften af flere geografisk adskilte produktionsanlæg, hvor en placering i staten giver administrative fordele for virksomheden.

Et mindretal i udvalget bestående af Danmarks Naturfredningsforening og Amtsrådsforeningen har afgivet en mindretalsudtalelse, som i sin helhed fremgår af bilag 3. Mindretallet finder, at udvalgsarbejdet er gennemført på et mangelfuldt grundlag, som ikke for Folketinget er egnet som grundlag for ny lovgivning. Kommissoriet for udvalgsarbejdet har begrænset udvalgsarbejdet til, at udvalget kun skal komme med anbefalinger om, hvilke virksomheder henholdsvis staten og kommunerne skal godkende og føre tilsyn med. Udvalget har således ikke haft mulighed for at vurdere en placering i de fremtidige regioner uanset, at det er amterne der i dag som regionale myndigheder har ansvaret for godkendelse og tilsyn med ca. 2.400 virksomheder. Frem for at fordele ansvaret for miljøreguleringen af større komplicerede virksomheder på staten og kommunerne, hvorved faglig ekspertise og faglige miljøer vil gå tabt, finder Danmarks Naturfredningsforening og Amtsrådsforeningen, at det er en enklere og billigere løsning samt en miljømæssig fordel at samle ansvaret for godkendelse og tilsyn med de større miljøtunge virksomheder i de nye regioner. Alternativt bør samtlige virksomheder på bilag 1 og amærkede virksomheder på bilag 2 samles under statsligt ansvar.

Et flertal i udvalget bemærker, at Danmarks Naturfredningsforening og Amtsrådsforeningen står helt alene med synspunkterne om, at kommunerne ikke vil kunne løfte opgaven og at den foreslåede kvalitetsstyringsordning ikke vil bidrage til at sikre kvalitet og faglig kompetence hos kommunerne.

Københavns Kommune er i dag både kommunal og amtslig myndighed. Det fremlagte forslag vil derfor efter kommunens opfattelse betyde en forringelse for de største virksomheder i Københavns Kommune, fordi disse fremover vil få to myndigheder. Desuden vil det faglige miljø, som siden 1990 er blevet opbygget i kommunen, blive forringet, fordi de mest komplekse virksomheder overføres til staten. Københavns Kommune vil derfor anbefale, at kun de 50 , virksomheder, som var angivet i en oversigt, Miljøstyrelsen har lagt frem i forbindelse med udvalgsarbejdet, overføres til staten. Endelig vurderer Københavns Kommune, at der på baggrund af det fremlagte forslag til fordeling af virksomheder mellem kommunerne og staten vil ske en centralisering fra kommuner og amter til staten. Dette vil efter deres opfattelse være i modstrid med regeringens ønske om at skabe en helhedsforvaltning, der samler hovedparten af opgaverne i kommunerne, således at der bliver skabt en entydig indgang til det offentlige. Endelig finder Københavns Kommune, at den eksisterende call-in-beføjelse, jf. nedenfor, ikke bør udvides.

Myndighedsudvalget har endvidere drøftet de særlige forhold, der gælder for myndighedernes vurdering af udvidelser og nyetableringer af husdyrproduktion. Der er på dette område en meget kompliceret faglig problemstilling vedrørende anvendelsen af husdyrgødning på arealerne og påvirkningen af miljøet. Derfor finder Dansk Landbrug, Landbrugsraadet og Danmarks Naturfredningsforening, at det er nødvendigt, at staten allerede ved kommunernes overtagelse af kompetencen fra d. 1. januar 2007 har udarbejdet bindende retningslinier for arealreguleringen til kommunerne, der sikrer en ensartet sagsbehandling i kommunerne af ansøgningerne om udvidelse og nyetablering af husdyrbrug.

Ministerierne og KL finder bl.a. på den baggrund, at Miljøministeriet skal tilvejebringe vejledende retningslinier for kommunernes behandling af ansøgninger om udvidelse og nyetablering af husdyrproduktion. Udvalget som helhed finder, at der tillige skal tilvejebringes et fagligt grundlag for at fastlægge og afgrænse sårbare områder samt fastlægge hvilken indsats, der er påkrævet for at nå de målsætninger, der gælder for de sårbare områder. Der er enighed om, at dette især sker gennem det arbejde, som staten har iværksat med Lov om miljømål, og hvor der frem mod 2009 vil blive udarbejdet indsatsplaner i forhold til Vandrammedirektivets mål omkring tilstanden i vandområder samt i forhold til Habitatdirektivets krav til tilstanden af NATURA 2000 områder. For så vidt angår ammoniakfølsom natur uden for habitatområderne finder Danmarks Naturfredningsforening, at der er behov for yderligere regulering ud over Lov om miljømål. Allerede i forbindelse med kommunernes overtagelse af VVM-opgaven fra 1. januar 2007, skal der foreligge retningslinier fra Miljøministeriet, som kommunerne kan administrere efter.

DI, CO-industri og Københavns Kommune har tilkendegivet, at de ikke har synspunkter i forbindelse med denne problemstilling. Danmarks Naturfredningsforening og Amdtsrådsforeningen finder, at de større husdyrproduktioner bør reguleres af det regionale niveau. De øvrige medlemmer er uenige heri.

Endelig foreslår et flertal i udvalget, at den eksisterende call-in beføjelse, som i dag eksisterer for miljøministeren i miljøbeskyttelseslovens § 82, udvides til undtagelsesvist at kunne anvendes til at overføre virksomheder til staten. Hensigten er, at den enkelte virksomhed skal kunne søge miljøministeren – som udgangspunkt i enighed med den kommunale myndighed – om at blive overført til statslig god-

kendelse og tilsyn. Udvalget peger i den forbindelse på en række kriterier, der skal være opfyldt for, at der basis for at overveje call-in. Der bør således være tungtvejende miljømæssige og administrative begrundelser for at anvende denne mulighed.

Herudover vil staten som led i ”Aftale om strukturreform, juni 2004”, få overført tilsynet med alle kommunale spildevandsudledninger og de kommunale affaldsbortskaffelses anlæg, der har størst forureningspotentialer.

4. Virksomhedsreguleringen i dag.

Miljøgodkendelser

Godkendelsessystemet har eksisteret siden 1974 og er flere gange blevet revideret, senest i 1999 som følge af et EU-direktiv, det såkaldte IPPC-direktiv, og i 2004 som følge af Virksomhedsudvalgets arbejde, jf. afsnit 3.

Reglerne indebærer bl.a., at de virksomheder, der er omfattet af godkendelsespligten (”listevirksomheder”), ikke må etableres uden en godkendelse. Det samme gælder ved ændringer eller udvidelser, der medfører forøget forurening. Godkendelseskompetencen er i dag fordelt på amter og kommuner.

Miljøbeskyttelsesloven og godkendelsesordningen blev i sin tid gennemført, fordi industriens forurening på daværende tidspunkt blev anset for den helt dominerende forureningskilde. Godkendelsesinstrumentet har da også vist sig at være særdeles velegnet til at regulere virksomheder med et vist forureningspotentialer, og med årene er industriens udledninger nedbragt markant.

Listen over godkendelsespligtig virksomhed omfattede oprindeligt det meste af dansk industri, men i forbindelse med revisionen af miljøbeskyttelsesloven i 1990 besluttede man at fjerne en lang række virksomheder med simple miljøproblemer ud fra den betragtning, at disse problemer kunne løses på en administrativt lettere måde end gennem den ressourcekrævende godkendelsesbehandling. Herved frigjordes ressourcer til de mere miljøtunge virksomheder.

I 1996 vedtog EU et direktiv om godkendelse af større virksomheder (IPPC-direktivet). Direktivet blev gennemført i Danmark ved lov nr. 369 af 2. juni 1999 og ved bekendtgørelser nr. 807 af 25. oktober 1999 og nr. 652 af 3. juli 2003 om godkendelse af listevirksomhed.

Det vurderes, at der i dag er ca. 6.600 godkendelsespligtige virksomheder, hvoraf ca. 1250 er IPPC-virksomheder. Knap halvdelen af IPPC-virksomhederne er større husdyrbrug. Amterne har godkendelses- og tilsynskompetencen for ca. 2400 af alle virksomheder, hvoraf ca. 500 er IPPC-virksomheder, mens kommunerne har resten.

VVM-reguleringen

Stort set alle industrianlæg, uanset størrelse, er berørt af VVM-reglerne¹. For nogle typer industrianlæg, såsom integrerede kemiske anlæg og store kraftværker, fyringsanlæg og affaldsforbrændingsanlæg, er en VVM-vurdering obligatorisk ved nyanlæg og store ændringer. Det samme gælder meget store svine- og fjerkræbrug.

Langt de fleste af virksomhederne skal alene gennem en screeningsprocedure, der indebærer, at regionplanmyndigheden ved nyanlæg eller ændringer skal tage stilling til, om det enkelte anlægsprojekt vil kunne påvirke miljøet væsentligt. Hvis det er tilfældet, er projektet VVM-pligtigt.

5. Virksomhedsreguleringen fra 1. januar 2005.

Som led i miljøreformen underskrev miljøministeren d. 16. september 2004 en ny godkendelsesbekendtgørelse, der træder i kraft den 1. januar 2005. I bekendtgørelsen er op mod 80 % af listevirksomhederne overført til en liste over virksomheder, for hvilke der gælder en forenklet godkendelsesprocedure.

Bekendtgørelsen udmønter det lovforslag, som miljøministeren fremsatte i november 2003 om forenkling af det gældende godkendelsessystem. Lovforslaget blev vedtaget den 16. marts 2004.

Forud for lovforslaget lå det såkaldte Virksomhedsudvalg, som afgav rapport i oktober 2003.

Godkendelsessystemet indrettes fremover således, at størstedelen - godt 5200 - af de godkendelsespligtige virksomheder med virkning fra 1. januar 2005 overføres til et nyt, forenklet godkendelsessystem, hvor kravene til ansøgningernes indhold og til forhåndsdokumentationen reduceres i forhold til i dag, og hvor indsatsen samtidigt målrettes mod de væsentlige miljøproblemer. Det nuværende godkendelsessystem opretholdes kun for en mindre del af virksomhederne - ca. 1400 - og omfatter de listevirksomheder, der er omfattet af henholdsvis IPPC-direktivet og VVM-direktivets bilag 1 samt enkelte andre virksomheder med et betydeligt forureningspotentiale.

Virksomheder, der fortsat er omfattet af det nuværende godkendelsessystem, kaldes fremover bilag 1-virksomheder, mens virksomheder, der er overført til det forenkledede godkendelsessystem, kaldes bilag 2-virksomheder.

Omdrejningspunktet for det forenkledede system ligger i, at der for en lang række af de virksomheder, der bliver overført til det forenkledede godkendelsessystem, udarbejdes såkaldte branchebilag med stan-

¹ EF-direktivet af 27. juni 1985 om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet (85/337/EØF), senere ændret med direktiv 97/11/EF af 3. marts 1997, er for anlæg på land implementeret i planloven (lovbekendtgørelse nr. 763 af 11. september 2002) med tilhørende bekendtgørelse nr. 428 af 2. juni 1999 (samlebekendtgørelsen), som ændret ved bekendtgørelse nr. 605 af 15. juli 2002.

dardvilkår for den enkelte branche, som godkendelsesmyndigheden forpligtes til at indsætte i godkendelsen. Standardvilkårene udarbejdes, således at de er repræsentative for den samlede viden om en given branche på et givet tidspunkt og baseret på den bedste tilgængelige teknik for branchen.

Der er ikke tale om et fundamentalt brud på det nuværende godkendelsessystem. Virksomhederne skal fortsat have en godkendelse, før de etablerer sig eller foretager væsentlige ændringer, og miljøkravene bliver der heller ikke slækket på.

Virksomhedsudvalget anbefalede også, at man afskaffede den såkaldte ”anmeldepligt” for virksomheder, der ikke er omfattet af godkendelsespligten. Baggrunden for det var, at ordningen ikke fungerer i praksis. Denne anmeldepligt er derfor ophævet med virkning fra 1. januar 2005. Anmeldepligten omfattede de virksomhedstyper, som blev taget ud af godkendelsesordningen i 1990.

Med den nye godkendelsesbekendtgørelse er den nuværende kompetencefordeling mellem amter og kommuner fastholdt. De virksomheder, der er underlagt amternes godkendelses- og tilsynskompetence, er mærket med a på listerne i bilag 1 og 2 til godkendelsesbekendtgørelsen (a-mærkningen).

6. Udvalgets anbefalinger

6.1. Kriterier for fordelingen af myndighedskompetence mellem stat og kommuner.

Udgangspunktet, som det fremgår af ”Aftale om strukturreform, juni 2004”, er, at godkendelse og tilsyn med en række særligt komplicerede virksomheder varetages af staten. De øvrige godkendelser og tilsyn efter miljøbeskyttelsesloven varetages af kommunerne.

Med henblik på at indkredse kriterier for ”komplicerede virksomheder med et stort forureningspotentiale” har udvalget set på de eksisterende kriterier, som ligger til grund for udpegningen af virksomheder i forbindelse med a-mærkningen, IPPC-direktivet, Seveso-direktivet, VVM-direktivet og call-in-bestemmelsen (bilag 6). Disse taler om *komplicerede processer, virksomheder med stort forureningspotentiale, sager der kræver særlig sagkundskab at behandle o.lign.* og har ført til forskellige afgrænsninger af de omfattede virksomheder. De kan således ikke umiddelbart anvendes som entydige og objektive kriterier med henblik på at udpege de listepunkter, hvor staten bør overtage myndighedskompetencen.

De nævnte kriterier kan i princippet føre til to meget forskellige resultater: Placering af et absolut minimum af virksomheder hos staten, eller placering af i princippet alle de virksomheder, som indgår i myndighedsudvalgets drøftelser (dvs. bilag 1-virksomhederne), hos staten.

Placeres der for få virksomheder under statens kompetence, kan det blive svært at tilrettelægge arbejdet hensigtsmæssigt, der tages ikke hensyn til at sikre en optimal organisering af virksomhedernes miljøindsats, og det kan føre til, at komplicerede virksomheder med et stort forureningspotentiale ikke placeres i staten.

Såfremt alle bilag 1 virksomheder placeres hos staten, vil der blive placeret en lang række virksomheder hos staten, som kommunerne efter flertallets opfattelse vil have forudsætningerne for at kunne varetage. Det bemærkes i den forbindelse, at kommunerne allerede i dag har godkendelses- og tilsynskompetencen for ca. 750 virksomheder og husdyrbrug på bilag 1.

Ingen af de to ovenstående resultater vil derfor efter et flertal i udvalgets opfattelse sikre en rationel tilrettelæggelse af godkendelses- og tilsynsarbejdet set fra såvel et virksomhedssynspunkt som set fra en statslig og kommunal synsvinkel.

Mellem disse to yderpunkter findes en mellemmodel, hvor virksomheder med stor teknisk/faglig kompleksitet og med et stort forureningspotentiale får staten som godkendelses- og tilsynsmyndighed. Specielle virksomheder og virksomheder med produktion mange steder i landet kan rationelt blive placeret hos staten, samtidigt med at kommunerne vil få en stor og fagligt udfordrende opgaveportefølje. Et flertal i udvalget peger på, at det er mellemmodellen, der er mest bæredygtig.

Udvalget har derfor drøftet forskellige muligheder for at formulere mere objektive kriterier for at lave dette snit. Som udgangspunkt er udvalget enig om, at de relevante kriterier skal findes under tre hovedoverskrifter:

- Miljømæssig kompleksitet og risiko.
- Hensynet til en rationel tilrettelæggelse af miljøarbejdet hos virksomhederne.
- Hensynet til at sikre en høj faglighed og mulighed for rationel tilrettelæggelse af arbejdet på myndighedsside.

Under de tre overskrifter har udvalget formuleret 7 kriterier som kan tale for, at myndighedsansvaret placeres hos staten:

Miljømæssig kompleksitet og risiko

1. Virksomheder, der er teknisk/fagligt komplekse, og som kræver en særlig kompetence. Her tænkes på virksomheder med komplicerede og integrerede produktionsprocesser, hvor der ofte er samspil mellem de enkelte delprocesser både produktionsmæssigt og miljømæssigt, og/eller der i produktionsprocessen kan indgå affald/restprodukter fra fx andre virksomheder, som fordrer en særlig overvejelse eller et kendskab, der rækker ud over den pågældende virksomhed. Også virksomhedstyper med teknisk komplicerede renseforanstaltninger kan være omfattet.
2. Virksomheder med væsentlig forurening af regional betydning. Her tænkes bl.a. på betydelig regional luftforurening, men i princippet også på lugt- og støjforurening samt på meget stor og kompleks affaldsfrembringelse. Stor affaldsfrembringelse er ikke et kriterie, der i sig selv fordrer staten som myndighed.

3. Særligt tunge risikovirksomheder. Virksomhedstyper, der er omfattet af § 5 i risikobekendtgørelsen² ("kolonne 3"-virksomheder) bør have staten som godkendelses- og tilsynsmyndighed, dog undtaget olie- og gasoplag, der bør ligge hos kommunerne.
4. Virksomheder, der producerer ved hjælp af genetisk modificerede organismer, og som samtidigt skal have en miljøgodkendelse. Staten har allerede godkendelseskompetencen efter Lov om miljø og genteknologi³. Da det samtidig er foreslået⁴, at staten overtager tilsynet med GMO-godkendelsen, bør staten også have kompetencen i forbindelse med den tilhørende miljøgodkendelse.
5. Virksomheder med særskilt spildevandsudledning, der har et indhold af særligt farlige miljøfremmede stoffer, hvor der er behov for spidskompetencer til f.eks. at fastsætte vandkvalitetskrav.

Hensyn til rationel tilrettelæggelse af miljøarbejdet på virksomhedssiden

6. Virksomheder med et samspil mellem driften af flere geografisk adskilte produktionsanlæg, hvor en placering i staten giver administrative fordele for virksomheden. Der tænkes her primært på koncerner med en række selvstændige produktionsanlæg fordelt i mange kommuner. Virksomhederne har et ønske om, at arbejdet med miljøgodkendelser og –tilsyn samlet set udføres så rationelt som muligt.

Hensyn til tilrettelæggelse af arbejdet hos myndighederne

7. Myndighederne skal opnå en samlet opgaveportefølje, der sikrer opbygning af fagligt kompetente miljøforvaltninger og en rationel kapacitetsudnyttelse. Tilstedeværelsen af virksomheder, der nationalt må betragtes som "enestående", og hvor der kræves en meget speciel kompetence, tilsiger en placering hos staten, som netop har muligheden for at trække på sin brede internationale kontaktflade.

KL har ønsket at pege på muligheden for at sikre en mere rationel tilrettelæggelse af miljøarbejdet hos visse koncerner, hvor råvarer og halvfabrikata flyttes rundt mellem forskellige virksomheder i forskellige kommuner, ved at pålægge de pågældende kommunale myndigheder en pligt til intern koordinering af miljøarbejdet. En mulig model er, at der udpeges en fælles koordinator/kontaktperson, som kan danne bindeled mellem koncernen og de kommunale myndigheder uden derved at flytte myndighed eller kompetence fra de enkelte kommunale myndigheder.

Med udgangspunkt i, at et eller flere af de nævnte 7 kriterier bør være opfyldt, for at staten bliver godkendelses- og tilsynsmyndighed, har udvalget gennemgået alle listepunkterne i bilag 1 til godkendelsesbekendtgørelsen og drøftet, hvilke listepunkter, som placeres hos staten, og hvilke, der placeres hos

² Bekendtgørelse nr. 106 af 1. februar 2000 om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer

³ § 8 i Lov om Miljø og genteknologi

⁴ Jf. forslag til lov om ændring af lov om miljø og genteknologi

kommunerne. Resultatet, som udvalgets flertal er endt på, ses i bilag 7 med begrundelse i de tilfælde, hvor der er foreslået en placering hos staten. Dermed er der et objektivt grundlag for fordelingen af virksomheder mellem stat og kommuner. Det skal bemærkes, at den endelige udmøntning af fordelingen mellem staten og kommunerne sker i forbindelse med en efterfølgende ændring af godkendelsesbekendtgørelsen.

Den i bilag 7 foreslåede fordeling indebærer, at ca. 235⁵ virksomheder får staten som godkendelses- og tilsynsmyndighed, mens ca. 6.350 virksomheder, heraf ca. 1050 på bilag 1, får kommunerne som godkendelses- og tilsynsmyndighed.

Regulering af spildevandsudledning til kloak og affaldsområdet varetages fortsat af kommunerne for alle virksomheder.

Udvalgets flertal lægger vægt på, at den foreslåede fordeling tilgodeser hovedprincippet om lokal forankring og én indgang til miljømyndigheden, samtidig med at staten overtager godkendelse og tilsyn med de virksomheder, som forudsætter særlige kompetencer, som det ikke er hensigtsmæssigt at opbygge i de enkelte kommuner.

Et mindretal bestående af Amtsrådsforeningen og Danmarks Naturfredningsforening finder, at der ikke i udvalgsarbejdet er fremkommet nye synspunkter i relation til den fremtidige myndighedsfordeling efter en kommunalreform i forhold til de synspunkter, som ligger til grund for den nuværende fordeling, som er udmøntet i den nye godkendelsesbekendtgørelse. Det er Danmarks Naturfredningsforenings og Amtsrådsforeningens opfattelse, at samtlige virksomheder, der i dag har amterne som godkendelses- og tilsynsmyndighed, eller som er optaget på VVM-samlebekendtgørelsens bilag 1, bør placeres på det regionale niveau, subsidiært i staten. Det svarer til ca. 2400 virksomheder.

Københavns Kommune har ønsket at henlede opmærksomheden på den særlige situation, der består for Københavns og Frederiksberg Kommune samt Bornholms Regionskommune, som i dag både er kommunale og amtslige myndigheder. Det fremlagte forslag vil efter Københavns Kommunens opfattelse betyde en forringelse for de virksomheder, der i de pågældende områder overflyttes til staten, fordi disse fremover vil få to myndigheder. Dette skønnes konkret at være tilfældet for 6 virksomheder i Københavns Kommune.

På foranledning af Dansk Landbrug har Myndighedsudvalget endvidere drøftet de særlige forhold, der gælder for myndighedernes vurdering af udvidelser og nyetableringer af husdyrproduktion. Der er på dette område en meget kompliceret faglig problemstilling vedrørende anvendelsen af husdyrgødning på arealerne og påvirkningen af miljøet. Derfor finder Dansk Landbrug, Landbrugsrådet og Danmarks Naturfredningsforening, at det er nødvendigt, at staten allerede ved kommunernes overtagelse af kompetencen fra d. 1. januar 2007 har udarbejdet bindende retningslinier for arealreguleringen til kommu-

⁵ Antallet af virksomheder kan i sagens natur ikke opgøres eksakt. Nye virksomheder kommer til, og andre ophører eller ændrer produktionen, og antallet kan ændre sig frem mod 2007. Det samme gælder antallet af kommunale virksomheder.

nerne, der sikrer en ensartet sagsbehandling i kommunerne af ansøgningerne om udvidelse og nyetablering af husdyrbrug. (Dette vil givetvis fordrer tilvejebringelse af ny lovhjemmel udover den eksisterende Lov om miljømål, Lov om planlægning m.v.)

Ministerierne og KL finder bl.a. på den baggrund, at Miljøministeriet skal tilvejebringe vejledende retningslinier for kommunernes behandling af ansøgninger om udvidelse og nyetablering af husdyrproduktion.

Udvalget som helhed finder, at der tillige skal tilvejebringes et fagligt grundlag for at fastlægge og afgrænse sårbare områder samt fastlægge og afgrænse sårbare områder samt fastlægge hvilken indsats, der er påkrævet for at nå de målsætninger, der gælder for de sårbare områder. Der er enighed om, at dette især sker gennem det arbejde, som staten har iværksat med Lov om miljømål, og hvor der frem mod 2009 vil blive udarbejdet indsatsplaner i forhold til Vandrammedirektivets mål omkring tilstanden i vandområder samt i forhold til Habitatdirektivets krav til tilstanden af NATURA 2000 områder. For så vidt angår ammoniakfølsom natur uden for habitatområderne finder Danmarks Naturfredningsforening, at der er behov for yderligere regulering ud over Lov om miljømål.

Allerede i forbindelse med kommunernes overtagelse af VVM-opgaven fra 1. januar 2007, skal der foreligge retningslinier fra Miljøministeriet, som kommunerne kan administrere efter.

DI, CO-industri og Københavns kommune har tilkendegivet, at de ikke har synspunkter i forbindelse med denne problemstilling. Danmarks Naturfredningsforening og Amdrårdsforeningen finder, at de større husdyrproduktioner bør reguleres af det regionale niveau.

Miljøministeriet har præciseret, at EU-retten fastlægger visse begrænsninger i forhold til, hvor generelt man kan gøre op med behov for beskyttelse på arealerne, når der tages stilling til påvirkningen fra et anlæg, som påtænkes opført som led i en udvidelse eller en nyetablering af husdyrproduktionen.

6.2. Tilvalg af staten som godkendelses- og tilsynsmyndighed

Myndighedsudvalget finder, at der kan forekomme helt specielle situationer, hvor det kan være relevant at flytte kompetencen fra kommunen til det statslige niveau. Derfor finder udvalget det relevant - parallelt med ovenstående snit - også at fastlægge principperne for en udvidelse af mulighederne for, at miljøministeren kan gøre brug af sin call-in beføjelse.

Der eksisterer allerede i dag en hjemmel for miljøministeren til at overtage godkendelses- og tilsynskompetencen i den såkaldte call-in bestemmelse i miljøbeskyttelseslovens § 82. Denne bestemmelse, der er en videreførsel af en bestemmelse, der fremgik af den oprindelige miljøbeskyttelseslov fra 1974, muliggør, at *"miljøministeren kan beslutte at overtage amtdrårds eller kommunalbestyrelsens beføjelser efter loven i sager, der berører andre myndigheders lovbestemte opgaver eller har større betydning"*.

Bestemmelsen er kun tænkt anvendt rent undtagelsesvist og kun i sager af mere vidtrækkende betydning. Herved forstås sager om større virksomheder efter kap. 5, hvor behandlingen kræver en særlig sagkundskab, og hvor der er en særlig begrundelse for at fravige den almindelige kompetencefordeling. Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at reglen f.eks. vil kunne anvendes i sager, som rummer alvorlige modsætninger mellem hensynet til miljøbeskyttelsen og andre samfundshensyn, f.eks. egnsudviklingshensyn, og hvor det ville være hensigtsmæssigt, at der straks kan tages stilling til disse spørgsmål på centralt plan, uden at afgørelsen herom skal afvente behandlingen af en klagesag.

I praksis har bestemmelsen kun været anvendt i et begrænset antal tilfælde i forhold til bestemte, store og teknisk komplicerede virksomheder, hvor kommuner eller staten tillige har været involverede som ejere. P.t. er kun Københavns Lufthavn (støjdelen) og Naturgasnettet indkaldt.

Bestemmelsen i § 82, som den er i dag, hjemler ikke mulighed for, at virksomheder eller kommuner af eget initiativ kan søge om, at staten overtager opgaven som godkendelses- og tilsynsmyndighed.

Udvalget kan imidlertid se et behov for, at § 82 videreføres med en udvidelse af anvendelsesområdet, således at den – udover dens nuværende formål – også rummer mulighed for, at staten kan overtage godkendelses- og tilsynskompetencen, hvis en virksomhed eller kommune ansøger herom, og hvis miljøministeren finder, at nedenstående kriterier herfor er opfyldt.

Som overordnede kriterier for anvendelse af en udvidet call-in bestemmelse bør gælde,

- at der skal være tale om en væsentlig sag, dvs. at virksomheden skal indebære en ikke ubetydelig potentiel forurening,
- at der kan sandsynliggøres en væsentlig optimering af miljøindsatsen på virksomhedsside, og
- at de lokale myndigheder kun meget vanskeligt kan opbygge eller fastholde en kompetence, der sikrer en god faglig behandling af virksomheden.

Udvalget lægger vægt på, at det helt og holdent bliver miljøministerens afgørelse, om staten skal overtage en virksomhed, og at det så vidt muligt sker i enighed med både virksomheden og kommunen. Afgørelsen bør have gyldighed for flere år og gennemføres med et passende varsel, således at myndighederne har mulighed for at planlægge deres ressourcer og sikre en forsvarlig overdragelse af sagsdokumenter.

Det er også afgørende for udvalget, at en ansøgning om flytning til en statslig myndighed ikke kan ske som følge af en verserende konflikt mellem en virksomhed og dens aktuelle myndighed. Bestemmelsen må ikke kunne føre til, at virksomhederne kan ”shoppe” rundt mellem myndighederne med deraf følgende usikkerhed om ressourceanvendelsen mv. Og bestemmelsen må ikke fjerne grundlaget for, at både kommunerne og staten kan indrette sig på de nye opgaver og sikre opbygningen af de fornødne kompetencer til at håndtere de sager, som pålægges dem som følge af den fordeling af myndighedskompetencen, som udvalget i øvrigt lægger op til.

Det er udvalgets forventning, at bestemmelsen vil få et begrænset anvendelsesområde, og det skønnes derfor ikke, at den vil medføre nævneværdige problemer hverken for kommuner eller miljøcentre i forbindelse med opbygning og fastholdelse af kompetence.

7. Miljømæssige konsekvenser

På kort sigt vurderes de miljømæssige konsekvenser af en ændret kompetencefordeling, således som et flertal i udvalget anbefaler, at være meget begrænsede. Det hænger sammen med, at miljøgodkendelses- og tilsynsarbejdet hovedsageligt vedrører allerede godkendte virksomheder, der er i drift, og som ikke nødvendigvis står overfor at skulle have en ny eller ændret godkendelse.

De mest komplicerede virksomheder overføres til staten, fordi de nødvendige og helt specielle kompetencer kan samles der, hvilket vurderes at være en miljømæssig fordel i såvel godkendelses- som tilsynsmæssig sammenhæng. Forslaget om udvidelse af call-in bestemmelsen i miljøbeskyttelsesloven kan ligeledes bidrage til, at der er sikkerhed for at de nødvendige kompetencer er til stede i forbindelse med godkendelse og tilsyn af en virksomhed.

Udvalget har ikke haft grundlag for at foretage en nærmere vurdering af de miljømæssige konsekvenser af overflytningen af godkendelses- og tilsynskompetencen fra amterne til kommunerne. Flertallet i udvalget finder, at den kommende kvalitetsstyringsordning kan bidrage til en sikring af kvaliteten i det kommunale godkendelses- og tilsynsarbejde.

Et mindretal i udvalget bestående af Danmarks Naturfredningsforening og Amtsrådsforeningen og finder, at i og med, at udvalget ikke har drøftet spørgsmålet om fordeling af amternes ressourcer, jf. nedenfor, har man ikke kunnet vurdere, om det er hensigtsmæssigt at uddelegere de mange virksomheder til kommunerne, herunder om det kan ske uden miljømæssige forringelser. Mindretallet mener ikke, at opsplitning af amternes nuværende faglige miljøer på 3 statslige centre og ca. 100 kommuner kan ske uden miljømæssige forringelser, ligesom man finder, at en kvalitetsstyringsordning ikke kan råde bod på manglende faglig kompetence.

8. Økonomiske og administrative konsekvenser

Ifølge udvalgets kommissorium skal udvalget alene vurdere de økonomiske og administrative konsekvenser af dets anbefalinger for erhvervsliv og borgere.

Forslaget om overflytning af langt hovedparten af godkendelses- og tilsynskompetencen fra amterne til kommunerne skønnes ikke at medføre negative administrative konsekvenser for erhvervslivet. Det er flertallets opfattelse, at virksomhederne tværtimod i højere grad end tilfældet er i dag vil nyde gavn af nærheden til den lokale myndighed, samt af fordelene ved at affaldsreguleringen, spildevandsreguleringen samt VVM- og godkendelsesbehandlingen er samlet hos én og samme myndighed.

Forslaget om udarbejdelse af retningslinier for kommunernes behandling af sager vedrørende husdyrproduktion vurderes at give en mere ensartet og effektiv behandling af disse sager og dermed en positiv administrativ konsekvens for erhvervet.

Forslaget om udvidelse af call-in bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 82 vil som supplement til den løbende tilpasning af listen over godkendelsespligtige virksomheder muliggøre en mere rationel tilrettelæggelse af miljøarbejdet fra virksomhedernes side i den ekstraordinære situation, hvor der sker call-in.

Samlet set vurderer flertallet, at udvalgets anbefaling vil have positive administrative konsekvenser for erhvervslivet. For såvel borgere som virksomheder gælder det generelt, at de som følge af kommunalreformen får en langt mere entydig indgang til myndighederne. For hovedparten – ca. 96% - af de godkendelsespligtige virksomheder gælder således, at de får kommunen som myndighed, såfremt flertallets anbefalinger følges.

De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige drøftes i forbindelse med udkast forslag til ændring af lov om miljøbeskyttelse.

Et mindretal bestående af Danmarks Naturfredningsforening og Amtsrådsforeningen finder ikke, at der i udvalgsarbejdet er tilvejebragt et tilstrækkeligt grundlag for at vurdere de administrative og økonomiske konsekvenser af forslaget. Mindretallet forventer, at opgaverne ikke i realiteten vil blive samlet hos én myndighed med én indgang, og at der ikke kan forventes positive administrative konsekvenser. Mange virksomheder vil opleve en opsplittet myndighedsfordeling mellem staten, en eller flere kommuner og fælleskommunale samarbejder/selskaber.

Et flertal i udvalget bemærker, at det er Danmarks Naturfredningsforenings og Amtsrådsforeningens opfattelse, jf bilag 3, at myndighedstrukturen og opgavefordeling, som kommissoriet forudsætter, vil medføre en betydelig fordyrelse for den offentlige sektor. Flertallet i udvalget bemærker, at man ikke er enig i mindretallets opfattelse.

9. Retssikkerhedsmæssige konsekvenser

Ingen af forslagene skønnes at medføre retssikkerhedsmæssige konsekvenser for erhvervslivet eller borgerne. Der er her ikke taget hensyn til en evt. ændring i klagesystemet.

10. EU-retslige konsekvenser

Danmarks Naturfredningsforening har under udvalgsarbejdet rejst det spørgsmål over for Miljøministeriet, om kommunerne fremover vil være i stand til at løfte opgaven som VVM-myndighed under hensyn til de forpligtelser, der ligger i VVM-direktivet, f.eks. om vurdering af alternative lokaliseringsmuligheder. Miljøministeriets svar fremgår af bilag 4. Forslagene skønnes af flertallet ikke at have EU-retslige konsekvenser.

Bilag 1:

Miljøministeriet
 Finansministeriet
 Indenrigs- og Sundhedsministeriet

30. august 2004

Kommissorium for udvalg til afklaring af arbejdsdelingen mellem stat og kommuner m.h.t. miljøgodkendelse og miljøtilsyn af virksomheder (Myndighedsudvalget).

Baggrund

I aftale om strukturreform, juni 2004 fastlægges en række grundlæggende principper for opgavefordelingen på natur- og miljøområdet. I forlængelse af disse principper er det bl.a. fastlagt, at hovedparten af den konkrete myndighedsudøvelse og håndhævelse inden for miljøbeskyttelsesloven varetages af kommunerne, idet godkendelse og tilsyn med en række særligt komplicerede virksomheder dog varetages af staten. Med hensyn til myndighedskompetencen til behandling efter VVM-reglerne og behandling efter reglerne om miljøgodkendelse er det fastlagt, at den skal følges ad for virksomheder/listepunkter.

Formål m.v.

Der nedsættes et udvalg, der har til formål at komme med anbefalinger til den nærmere arbejdsdeling mellem stat og kommuner, således at der sker en afklaring af, hvilke virksomheder henholdsvis staten og kommunerne skal godkende og føre tilsyn med i henhold til miljøbeskyttelsesloven.

Drøftelserne skal alene vedrøre de virksomheder/listepunkter, der er opført på bilag 1 i den kommende godkendelsesbekendtgørelse, idet alle virksomheder på bilag 2 forudsættes placeret i kommunerne.

Arbejdsdelingen mellem stat og kommuner skal hvile på ensartede, objektive kriterier for, hvilken instans der tildeles ansvaret for godkendelse og tilsyn med virksomhederne i henhold til miljøbeskyttelsesloven.

Udvalget skal vurdere de økonomiske, administrative, miljømæssige og retssikkerhedsmæssige konsekvenser af udvalgets anbefalinger for erhvervslivet og borgerne.

Det er ikke udvalgets hovedopgave at vurdere de økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige, men udvalget bør i sine anbefalinger tage højde for, at myndighedsopgaverne kan tilrettelægges rationelt og gennemskueligt.

Udvalget kan nedsætte undergrupper for afgrænsede emner i forbindelse med udvalgsarbejdet.

Medlemmer

Følgende tilbydes at deltage i udvalgsarbejdet: Amtsrådsforeningen, Kommunernes Landsforening, Københavns Kommune, Dansk Industri, Landbrugsraadet, Dansk Landbrug, CO-industri, Danmarks Naturfredningsforening, Finansministeriet, Økonomi- og Erhvervsministeriet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet og Miljøministeriet (Skov- og Naturstyrelsen og Miljøstyrelsen). Formandskabet varetages af Miljøstyrelsen og sekretariat varetages af Skov- og Naturstyrelsen og Miljøstyrelsen.

Medlemmerne kan deltage i udvalgsarbejdet med en repræsentant og en suppleant.

Tidsplan

Udvalgsarbejdet skal afsluttes ultimo oktober med en rapport, således at udvalgets anbefalinger kan indgå i det videre arbejde med at implementere strukturreformen.

Bilag 2:**Myndighedsudvalgets medlemmer**

Organisation	Repræsentant	Suppleant
Amtsrådsforeningen	Direktør Jørn Gettermann	Afdelingschef Aase Lynæs
CO-Industri	Konsulent Arne Jensen (Dansk Metal)	Områdeleder Michael Jørgensen
Danmarks Naturfredningsforening	Miljømedarbejder Allan Andersen	Direktør Gunver Bennekou
Dansk Landbrug	Vicedirektør Niels Peter Nørring	Erhvervspol. konsulent Lidde Bagge Jensen
Dansk Industri	Miljøchef Lars Aagaard	Konsulent Jens Ulrik Jensen
Finansministeriet	Specialkonsulent Cathrine Skak Nielsen	Specialkonsulent Lars Møller Christiansen
Indenrigs- og Sundhedsministeriet	Kontorchef Pernille Christensen	Specialkonsulent Peter Stensgaard Mørch
Kommunernes Landsforening	Fuldmægtig Maria Cathrine Nielsen	Kontorchef Eske Groes
Københavns Kommune	Kontorchef Per Møller	Civilingeniør Lotte Kjærgaard
Landbrugsraadet	Vicedirektør Claus Søgaard-Richter	Miljøkonsulent Morten Løber
Miljøstyrelsen	Formand: Kontorchef Claus Torp	Funktionsleder Ulla Ringbæk
Skov- og Naturstyrelsen	Fuldmægtig Regitze Prahll	Kontorchef Søren Søndergaard Kjær
Økonomi- og Erhvervsministeriet	Fuldmægtig Alf Therkildsen	Fuldmægtig Mette Dybkjær Hansen

Bilag 3

Mindretalsudtalelse fra Danmarks Naturfredningsforening og Amtsrådsforeningen til rapport fra Myndighedsudvalget om delingen af godkendelses- og tilsynskompetencen efter miljøbeskyttelsesloven mellem stat og kommuner efter den 1. januar 2007.

Kommissoriet

Danmarks Naturfredningsforening og Amtsrådsforeningen finder, at udvalgsarbejdet er gennemført på et mangelfuldt grundlag.

Kommissoriet har begrænset udvalgsarbejdet til, at udvalget kun skal komme med anbefalinger om, hvilke virksomheder henholdsvis staten og kommunerne skal godkende og føre tilsyn med. Udvalget har ikke haft mulighed for at vurdere en placering i fremtidige regioner, selv om det er amterne, der i dag som regionale myndigheder har ansvaret for godkendelse og tilsyn med ca. 2400 større, miljøbetydende virksomheder, mens kommunerne er myndighed for de ca. 4200 øvrige, mindre miljøbetydende virksomheder.

Kommissoriet er endvidere begrænset til kun at omfatte de ca. 1.400 virksomheder, som er optaget på bilag 1 i godkendelsesbekendtgørelsen, det vil sige kun en fjerdedel af de virksomheder, der er omfattet af godkendelsespligt. I kommissoriet fastlægges således uden videre, at op til 5.200 virksomheder, der er opført på bilag 2 i godkendelsesbekendtgørelsen, fremtidigt skal være under kommunal godkendelse og tilsyn, herunder også de ca. 1.600 virksomheder, der i dag har amterne som myndighed.

Tidsfristen på kun ca. 6 uger har efter Danmarks Naturfredningsforening og Amtsrådsforeningens opfattelse umuliggjort, at udvalget har kunnet gennemføre sit arbejde på et fagligt kvalificeret grundlag.

Amtsrådsforeningen og Danmarks Naturfredningsforening finder, at udvalgsarbejdet ikke er et forsvarligt grundlag for ny lovgivning i Folketinget.

Fordeling af myndighedskompetencen

Der er ikke i udvalgsarbejdet eller i forbindelse med arbejdet i strukturkommissionen fremkommet belæg for, at de fremtidige kommuner i sig selv fagligt og økonomisk på en bæredygtig måde kan løfte ansvaret for de foreslåede mere end 2.000 større, miljøtunge virksomheder, som flertallet foreslår overført til kommunerne.

Den anvendte metode for fordelingen af virksomheder mellem staten og kommunerne er ikke velargumenteret og gennemarbejdet. De kriterier, udvalget har drøftet for fordelingen, giver ikke et bestemt facit. Det er en mangel, at sammenhængen med forvaltningen af hele miljø- og naturområdet ikke har kunnet indgå i forbindelse med overvejelserne om en fordeling af virksomhederne. Herved har de ulemper, der er forbundet med, at ansvaret for visse miljø- og naturopgaver efter det indgåede forlig ligger i staten, mens andre ligger i kommunerne, ikke kunnet belyses. Der er ikke i udvalgsarbejdet fremkommet nye synspunkter i relation til den fremtidige myndighedsfordeling efter en kommunalre-

form i forhold til de synspunkter, som ligger til grund for den nuværende fordeling, som er udmøntet i den nye godkendelsesbekendtgørelse.

Den nye godkendelsesbekendtgørelse træder i kraft 1. januar 2005 og udmønter forslag fra Virksomhedsudvalget, som blev afgivet i enighed i efteråret 2003. Bilag 1 omfatter virksomheder, som er vurderet til at være større, miljøbetydende virksomheder, og som derfor fortsat skal reguleres af det hidtidige godkendelsessystem. Håndteringen af disse virksomheder forudsætter særlig sagkundskab og specialviden, som mest hensigtsmæssigt må være samlet hos forholdsvis få myndigheder, mest naturligt i de fem regioner.

De a-mærkede virksomheder på bilag 2 er vurderet i den nuværende lovgivning til at være så komplekse eller så miljømæssigt betydningsfulde, at myndighedskompetencen skulle placeres på det regionale niveau. Som følge af kommissoriets begrænsninger har virksomheder på bilag 2 ikke været drøftet i udvalget. Bilag 2-virksomheder skal fremtidigt omfattes af en forenklet godkendelse, som er en nydannelse i miljøreguleringen. Regeringen vil foretage en evaluering af ordningen senest i 2008. Det anbefales derfor, at også disse virksomheder fastholdes på regionalt niveau, indtil fordelingen af myndighedskompetencen vurderes igen i 2008. Frem for at fordele ansvaret for miljøreguleringen af større komplicerede virksomheder på staten og kommunerne, hvorved faglig ekspertise og faglige miljøer vil gå tabt, finder Danmarks Naturfredningsforening og Amtsrådsforeningen, at det er en enklere og billigere løsning samt en miljømæssig fordel at samle ansvaret for godkendelse og tilsyn med de større miljøtunge virksomheder i de nye regioner. Alternativt bør samtlige virksomheder på bilag 1 og a-mærkede virksomheder på bilag 2 samles under statsligt ansvar.

Miljømæssige konsekvenser

Danmarks Naturfredningsforening og Amtsrådsforeningen gør opmærksom på, at udvalget ikke har haft grundlag for at foretage en vurdering af de miljømæssige konsekvenser af flertallets anbefaling.

Det kræver en række faglige kompetencer at sikre myndighedsbehandling på højt niveau og derved sikre og forbedre miljøet. Danmarks Naturfredningsforening og Amtsrådsforeningen finder det uforvarsomt at sprede den faglige ekspertise, som amterne besidder i dag, på kommunerne. Faglige miljøer vil gå tabt, og det forbedrer i realiteten ikke kommunernes mulighed for at løfte opgaven på en miljømæssigt forsvarlig måde.

Kun såfremt de samles i regionale enheder, kan disse kompetencer sikres bevaret. En atomisering af amternes kompetencer på 3 statslige enheder og 100 kommuner vil ikke gavne det faglige niveau og derfor heller ikke miljøet. Strukturreformen indebærer, at kompetencerne på mange andre myndighedsopgaver, f.eks. skat og sygehusvæsenet, samles.

Efter Danmarks Naturfredningsforenings og Amtsrådsforeningens vurdering vil der i gennemsnit blive mindre end én fagspecialist fra de nuværende amter til fordeling i hver af de nye kommuner. Ca. 160 fagspecialister er beskæftiget med godkendelse og tilsyn i amterne i dag. Med et kvalificeret skøn vil omkring 70 af disse medarbejdere skulle overføres til staten til miljøtilsyn med de ca. 235 tungeste

virksomheder, som flertallet foreslår overført til staten. Det betyder, at der er ca. 90 medarbejdere tilbage til de ca. 100 fremtidige kommuner. Mange kommuner vil således slet ikke blive styrket med fagspecialister fra amterne, og en kvalitetsstyringsordning kan ikke råde bod på manglende faglig kompetence.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Danmarks Naturfredningsforening og Amtsrådsforeningen finder ikke, at der i udvalgsarbejdet er tilvejebragt et tilstrækkeligt grundlag for at vurdere de økonomiske og administrative konsekvenser. Udvalgsflertallets overvejelser består væsentligst af udokumenterede påstande. Danmarks Naturfredningsforening og Amtsrådsforeningen bemærker at f.eks.:

- Opgaverne bliver ikke i realiteten samlet hos én myndighed med én indgang. Driften og dele af myndighedsarbejdet vedrørende spildevand, vandforsyning og affald er i dag organiseret i fælleskommunale samarbejder/selskaber. Kommunerne vil sikkert finde det nødvendigt også på virksomhedsområdet at inddrage ekspertise fra kommunale samarbejder/fællesskaber. Mange virksomheder vil opleve en opsplittet myndighedsfordeling mellem staten og kommunerne og inddragelse af flere kommuner i kommunegrænseoverskridende sager.
- Der er ikke belæg for, at virksomhederne som påstået kan forvente positive administrative konsekvenser for erhvervslivet. Den nye struktur, herunder opbygning af nye (statslige) enheder må tværtimod forventes at komplicere, forsinke og fordyre, også på længere sigt.
- Mange virksomheder efterspørger dialog og sparring om f.eks. miljøvurderingen af procesoptimerende teknologi hos amterne som stærke faglige myndigheder. Bedre løsningsmuligheder for virksomhedernes miljøforhold og teknologisk udvikling giver konkurrencemæssige fordele. Disse fordele må forventes forringet, hvis miljøregulering af de større virksomheder uddeles på kommunerne.

Udvalget har været afskåret fra at foretage en økonomisk og administrativ vurdering for den offentlige sektor. Det er Danmarks Naturfredningsforening og Amtsrådsforeningens opfattelse, at den myndighedsstruktur og opgavefordeling som kommissoriet forudsætter, vil medføre en betydelig fordyrelse for den offentlige sektor til denne opgave.

Bilag 4

Notat fra Skov- og Naturstyrelsen om VVM's placering i kommunerne som led i strukturreformen

Med strukturreformen er VVM-reglerne som udgangspunkt tænkt overflyttet til kommunerne, idet større kommuner fagligt og ressourcemæssigt forventes at kunne bære VVM-opgaven i samspil med miljøgodkendelser, landzonetilladelser og forvaltningen af naturbeskyttelsesloven, som enten allerede er eller vil blive placeret i kommunerne.

Det forudsættes, at de VVM-sager, som rækker ud over kommunegrænsen, så som motorveje, jernbaner og anden infrastruktur af tilsvarende type vil blive varetaget af staten.

Staten skal tillige i en overgangsperiode på to år (2007-2008) godkende kommunernes afgørelser om husdyrbrug efter VVM-reglerne. Det skyldes de særlige problemer der er i forbindelse med lokaliseringer og udvidelser af disse. Efter de to år vil det blive evalueret, om opgaven kan løses uden statslig involvering, eller om der er behov for at forlænge overgangsperioden. DN har i forbindelse med udvalgsarbejdet foreslået, at en lignende ordning etableres for industrivirksomheder m.v.

Herudover vil de anlægstyper, hvor kommunerne bliver VVM-myndighed, typisk have en sådan karakter, at der kun sjældent er behov for at vurdere alternative lokaliseringmuligheder, som ikke kan rummes indenfor den enkelte kommunes geografiske grænser. Hertil kommer, at der kun gennemføres få VVM-vurderinger af industrielle anlæg, og at staten vil overtage godkendelseskompetencen for de tungeste og mest komplicerede virksomheder.

Som for amterne i dag vil det også i fremtiden være sådan for kommunerne, at forslag under idéfasen om alternative placeringer udenfor kommunen, vil forpligte kommunen til at høre den kommune, hvor den alternative placering er foreslået, forud for stillingtagen til, om det foreslåede alternativ bør fremmes eller ikke.

I forbindelse med screeningssager overvejes normalt ikke alternativer. Kun i de tilfælde, hvor bygherren ønsker, at alternativer indgår i screeningsprocessen medtages disse i screeningen. Resultatet af screeningen vil bero på om det af bygherren foreslåede anlæg af VVM-myndigheden skønnes at kunne påvirke miljøet væsentligt. Er dette tilfældet vil anlægsprojektet være VVM-pligtigt. VVM-pligtige anlæg må tidligst etableres efter en afsluttet VVM-procedure og efter opnåelse af myndighedens tilladelse til etablering.

I forbindelse med VVM-proceduren vil eventuelle alternativer skulle vurderes, uanset om disse er foreslået af bygherren, kommunen, andre berørte myndigheder eller offentligheden.

Bilag 5

Notat fra Skov- og Naturstyrelsen om gennemgang af den nugældende lovgivning for godkendelse af husdyrbrug, herunder vedrørende hhv. regulering af anlæg og arealer.

Nærværende notat er udarbejdet til Myndighedsudvalgets arbejde.

Dansk Landbrug har fremsat synspunktet om, at miljøgodkendelse af en husdyrejendom alene skal omfatte selve "anlægget", det vil sige staldbygninger, gyllebeholdere med videre. Reguleringen af driften af markerne f.eks. vedrørende tilførsel af gødning skal som hovedregel reguleres i de generelle regler. Dansk Landbrug finder, at såfremt der skal ske en yderligere regulering af arealdriften, så skal det ske på baggrund af en statslig indsatsplanlægning for områder, hvor der af hensyn til beskyttelse af natur og vandmiljø med videre, er behov for en regulering af markdriften *udover* hvad der er fastsat i de generelle regler.

På den baggrund redegøres der i det efterfølgende for nugældende regler, og for regeringens planer for indsatsplanlægning for sårbare områder.

Efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 er det kommunalbestyrelsen, der udarbejder og meddeler miljøgodkendelse. For husdyrproduktioner, der er godkendelsespligtige efter miljøbeskyttelsesloven, og som også er omfattet af VVM-pligt, må afgørelse om godkendelse efter miljøbeskyttelsesloven tidligst træffes samtidig med den endelige vedtagelse af regionplanretningslinjerne efter planloven, og forslag til miljøgodkendelse skal offentliggøres sammen med forslaget til regionplantillæg. Dette fremgår af godkendelsesbekendtgørelsen⁶. Det er således efter de gældende regler forudsat, at amt og kommune gennemfører henholdsvis VVM-proceduren og udarbejdelsen af kapitel 5-godkendelsen i et snævert samarbejde.

VVM-retningslinjerne forudsættes at være betydeligt mere detaljerede og præcise, end det ellers kræves i regionplaner, jf. planlovens § 6 c, stk. 1, (... udformningen af anlægget). De vil derfor i betydelig grad være normerende for indholdet af efterfølgende tilladelser m.v.

Kapitel 5-godkendelsen skal efter miljøbeskyttelsesloven fastsætte sådanne vilkår, at forurening fra virksomheden reduceres mest muligt (BAT). Derudover kan der ikke gives godkendelse, medmindre virksomheden kan drives på stedet uden at påføre omgivelserne forurening, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet. Ifølge § 13, stk. 1, i godkendelsesbekendtgørelsen skal vilkårene sikre, at disse krav opfyldes.

Kommunalbestyrelsen har endvidere efter planlovens § 9, 1. pkt., pligt til at virke for retningslinjerne i regionplantillægget, når den udsteder miljøgodkendelse. Godkendelsen skal derfor indeholde rele-

⁶ Bekendtgørelse nr. 652 af 3. juli 2003 om godkendelse af listevirksomhed.

vante vilkår til gennemførelse af de retningslinjer, som er fastlagt i VVM-tillægget med tilhørende redegørelse. Det samme gælder for en VVM-tilladelse, der skal meddeles af regionplanmyndigheden i de tilfælde, hvor der ikke kræves miljøgodkendelse til anlægget.

En lang række generelle regler for husdyrbrug er fastsat i husdyrgødningsbekendtgørelsen⁷, herunder det generelle harmonikrav. Det fremgår af bekendtgørelsens § 1, stk. 4, at kommunalbestyrelsen ved godkendelser efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 kan fastsætte vilkår, der er mere vidtgående end bekendtgørelsens generelle regler.

Det er Miljøministeriets vurdering, at der efter de gældende regler kan fastsættes vilkår i en miljøgodkendelse eller VVM-tilladelse på arealer, som er mere restriktive end de generelle krav, hvis det er nødvendigt for at sikre, at påvirkninger, der direkte er afledt af det konkrete projekt kan bevirke en uacceptabel belastning af sårbare områder. Bl.a. må behovet vurderes, hvis arealerne er udpeget i regionplanen som særlig sårbare, eksempelvis overfor nitrat.

Hvorvidt der i miljøgodkendelsen eller VVM-tilladelsen kan fastsættes vilkår for markdriften er dog endnu ikke prøvet ved Miljøklagenævnet, Naturklagenævnet eller domstolene.

For så vidt angår fastsættelse af vilkår i en miljøgodkendelse eller en VVM-tilladelse gælder i øvrigt de sædvanlige betingelser for vilkårsfastsættelse. Det bemærkes i denne sammenhæng, at planlovens formål er mere omfattende end miljøbeskyttelseslovens, hvilket evt. kan spille ind ved vurderingen af et konkret vilkår.

Godkendelse efter kapitel 5 i miljøbeskyttelsesloven retter sig mod driftsherren. Det er styrelsens opfattelse, at vilkår i en miljøgodkendelse ikke kan omfatte anvendelsen af ejendom, hvortil ansøger ikke har rådighedsret (fx aftalearealer hvor driftsherren har indgået gylleaftaler), da sådanne arealer ikke anses for at være en del af virksomheden.

Spørgsmålet om, hvorvidt der gælder tilsvarende begrænsninger for fastsættelse af vilkår på aftalearealer i en VVM-tilladelse efter planloven, har Skov- og Naturstyrelsen bekendt ikke været prøvet i praksis.

Hvis det ikke vil være muligt at stille og håndhæve de nødvendige vilkår for at opnå en miljømæssig forsvarlig drift, må amtsrådet undlade at vedtage regionplanretningslinjer for det pågældende projekt, og i konsekvens heraf må godkendelsen efter miljøbeskyttelsesloven eller VVM-tilladelsen efter planloven nægtes.

Det skal tilføjes, at IPPC-direktivet, som er gennemført ved godkendelsesordningen efter kapitel 5 i miljøbeskyttelsesloven stiller krav om en konkret vurdering af hele anlægget. Dette omfatter efter den forståelse af direktivet, der er lagt til grund ved gennemførelsen, også til dels arealanvendelsen, idet

⁷ Bekendtgørelse nr. 604 af 15. juli 2002 med senere ændringer.

gødningsanvendelsen skal vurderes i forbindelse med godkendelsen. Der er i direktivet stillet snævre grænser for, i hvilket omfang vilkår kan erstattes af generel regulering. Det er derfor ikke afklaret, i hvilken grad en adskillelse af reguleringen af arealanvendelsen og det tekniske anlæg kan komme i strid med EU-lovgivningen.

Retningslinier for administration i relation til Natura 2000-områder

Der er fastsat bindende retningslinier til myndighederne om planlægning og administration af lovgivning, der berører internationale naturbeskyttelsesområder. Administrationen sker med udgangspunkt i gældende lovgivning.

Nogle af hovedprincipperne for beskyttelse af de udpegede Natura 2000-områder er, at myndighederne, herunder kommuner og amter, ikke kan vedtage planer eller projekter, eksempelvis nyetablering eller udvidelser af husdyrbrug, hvis disse vil have en negativ påvirkning af de arter og naturtyper, som Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte. Dette gælder uanset om aktiviteten foregår i eller uden for Natura 2000-området.

Miljøministeriet har til hjælp for myndighedernes administration udgivet en vejledning til bekendtgørelsen, der redegør for baggrunden og formålet med bekendtgørelsen og dens bestemmelser, "Vejledning om administration af internationale naturbeskyttelsesområder. Vejledning til Miljø- og Energiministeriets bekendtgørelse nr. 782 af 1. november 1998 om afgrænsning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder, Miljø- og Energiministeriet, Skov- og Naturstyrelsen 2001". Vejledningen rummer et særligt afsnit om forholdet til husdyrbrug, om godkendelse af miljøbeskyttelseslovens kap. 5-virksomheder og VVM.

Foruden vejledningen kan der til brug for myndighedernes administration hentes oplysninger med kort, udpegningsgrundlag og områdebeskrivelser på Skov- og Naturstyrelsens hjemmeside <http://www.skovognatur.dk/natura2000//>.

Forud for meddelelse af tilladelser, dispensationer, godkendelser mv., der kan indebære en forringelse for et Natura 2000-områdes naturtyper eller levesteder for arter, eller som kan medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, området er udpeget for, skal der gennemføres konkrete konsekvensvurderinger. Kravet om vurdering sikrer, at den konkrete plan eller projekt altid vil blive vurderet i relation til de konkrete Natura 2000-beskyttelsesinteresser, der vil kunne påvirkes ved planen eller projektets gennemførelse.

Det er ikke muligt at opstille en udtømmende liste over aktiviteter og planer, som kan have betydelige konsekvenser for udpegningsgrundlaget i et givent Natura 2000-område. Det er heller ikke muligt at give en anvisning på, i hvilken afstand fra beskyttelsesområdet, kravet om konsekvensvurdering gælder. Det afhænger af den konkrete aktivitet og områdets sårbarhed, og er derfor op til en vurdering i den konkrete sag.

Habitatdirektivet tager ikke stilling til om tilladelser, dispensationer, godkendelser mv. meddeles samlet for hver plan eller projekt. Direktivet er således ikke direkte til hinder for, at miljøgodkendelse af en husdyrejendom alene omfatter anlægget, mens driften af marker mv. omfattes af generelle regler eller bestemmelser indeholdt i en forvaltningsplan for området. Det er imidlertid afgørende, at konsekvensvurderingen forholder sig til alle projektets mulige påvirkninger af et Natura 2000-område, herunder også den virkning projektet forårsager i forbindelse med andre projekter. Dette kan f.eks. omfatte eksisterende aktiviteter i nærheden eller samtidige ansøgninger om forskellige projekter. Hvis alene anlægget omfattes af miljøgodkendelsen, vil der i denne godkendelse alligevel skulle inddrages de relevante aspekter af markdriften, der følger direkte af projektet, før godkendelse kan meddeles. Der kan herved henvises til Kommissionens publikation fra 2001 ”Forvaltning af Natura 2000-områder” om direktivets artikel 6.

Udvikling i praksis vedrørende VVM administrationen

Naturklagenævnet har i de seneste år truffet en række afgørelser i klagesager over amternes afgørelser af sager om bl.a. VVM-screening af husdyrproduktioner (udvidelse/nyetablering), hvor påvirkning af Natura 2000-områder var et tema i klagen. Disse afgørelser rummer bl.a. præcisering af hvornår en påvirkning af et Natura 2000-område efter Naturklagenævnets vurdering er væsentligt. Afgørelserne vil derfor kunne anvendes som retningsvisende for myndighederne i deres fremtidige behandling af sager om husdyrbrug.

Konsekvenser af kommunalreformen

Det følger af aftalen om kommunalreformen, at staten i perioden 1. januar 2007 til udgangen af 2008 skal godkende kommunernes udkast til afgørelse efter VVM reglerne. Endelig beslutning herom afventer dog afslutning på Myndighedsudvalgets arbejde. Dette skal ske med henblik på at sikre en rimelig ensartet behandling på tværs af kommuner og med henblik på at overføre erfaring med VVM administration til kommunerne.

Statslig udpegning af sårbare områder

Den statslige udpegning af områder, hvor der er behov for et særligt beskyttelsesniveau af hensyn til grundvand, overfladevand og natur – herunder de internationale naturbeskyttelsesområder, er udmøntet i en række handlingsplaner, love og bekendtgørelser. Indsatsen er langsigtet, idet detaljeret kortlægning af områder med et særligt beskyttelsesbehov forudsætter en grundig og faglig velfunderet indsats. Indsatsen er i store træk tilrettelagt med henblik på at være på plads i 2009. De væsentligste initiativer er kortlægningen af grundvandsområder med henblik på vandindvinding, som er implementeret med ændringen af vandforsyningsloven m.fl. i vedtaget 1998, og den forestående vandplanlægning og NATURA 2000-planlægning efter lov om miljømål vedtaget i 2003.

Beskyttelse af grundvand med henblik på vandindvinding

Vandforsyningsloven (Bekendtgørelse nr. 130 af 26. februar 1999 om lov om vandforsyning m.v.) fastsætter, jf. formålsparagraffen, ”rammerne for udnyttelsen og den dertil knyttede beskyttelse af vandforekomster”, hvilket i praksis vil sige grundvandet. Vandforsyningsloven sikrer videre at dette

sker efter en samlet planlægning og efter en samlet vurdering af bl.a. vandforekomsterne, vandindvindingsinteresserne, samt behovet for miljø- og naturbeskyttelse.

Det er således fastlagt i vandforsyningsloven at amtsrådet skal kortlægge vandressourcernes beliggenhed, størrelse, kvalitet og naturlige beskyttelse mod forurening samt de forureningstrusler, der kan påvirke vandressourcernes kvalitet, og at der på grundlag heraf skal gennemføres undersøgelser og beregninger af de vandmængder, der vil være til rådighed for vandindvinding. I den forbindelse udpeges de vandressourcer som er særligt følsomme over for forurening, f.eks. fordi den naturlige beskyttelse er dårlig.

Amtsrådet skal gennemføre en planlægning af anvendelsen og beskyttelsen af vandressourcerne, som omfatter en inddeling af amterne efter graden af drikkevandsinteresser. Grundvandsbeskyttelsen prioriteres i de dele af amterne hvor drikkevandsinteresserne er størst.

Inden for de områder hvor drikkevandsinteresserne er størst skal amterne, igen jf. vandforsyningsloven, foretage en underudpegning af områder som er særligt følsomme over for en eller flere typer af forurening (følsomme indvindingsområder). Denne bestemmelse er alene udmøntet mht. nitrat, hvor der i statens udmelding til regionplanrevisionen i 2001 er stillet krav om at amterne skal udpege nitratfølsomme indvindingsområder, jf. Miljøstyrelsens vejledning nr. 3, 2000 om zoner. Udpegningen af de nitratfølsomme indvindingsområder i 2001 var foreløbig, og baserede sig på de eksisterende data i amterne. Udpegningen, som oprindeligt udgjorde 16 % af arealet i Danmark, skal således detaljeres i takt med at man opnår ny viden ved kortlægning af arealerne. Det forventes at en mindre andel end de oprindelige 16 % af arealet vil være udpeget som nitratfølsomt ved afslutningen af kortlægningen.

Mht. beskyttelse af grundvandet med henblik på vandindvinding skal amterne også afgrænse de områder hvor det er nødvendigt med en særlig indsats til beskyttelse af vandressourcerne (indsatsområder). Indsatsområderne skal prioriteres og der skal foreligge en tidsplan for udarbejdelse og iværksættelse af indsatsplaner til sikring af vandindvindingen. Dette skulle ligeledes fremgå af regionplanlægningen 2001.

I den forbindelse skal det nævnes at både amtet, kommunen eller en almen vandforsyning, for at gennemføre en indsatsplan, kan indgå aftale med ejeren af en ejendom om dyrkningspraksis eller andre restriktioner i arealanvendelsen. Eller om salg af hele eller dele af ejendommen.

Både drikkevandsinteresseområderne, de følsomme indvindingsområder, indsatsområder samt prioritering af indsatsområderne er optaget i regionplanerne.

Lov om miljømål - vandrammedirektivet samt habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiverne

Miljømålsloven fastlægger rammerne for gennemførelse af EU's Vandrammedirektiv samt habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiverne i Danmark. I perioden december 2006-2009 skal der udarbejdes en vandplan samt en Natura 2000-plan, hvor de endelige miljømål for vand- og Natura 2000-områderne fastsættes, og de indsatsprogrammer, der er nødvendige for at opfylde miljømålene, er opstillet.

De gældende retningslinier for administrationen af områderne vil fortsat være udgangspunkt for administrationen i tiden indtil planerne foreligger i slutningen af 2009. Med planernes klare målsætninger og kortlægning tilvejebringes et solidt grundlag og udgangspunkt for myndighedernes administration og vurdering af konkrete sager, herunder i forhold til sager om husdyrbrug. For husdyrsagernes vedkommende vil planerne eksempelvis bidrage til et bedre billede af, hvad de enkelte områder kan tåle eller ikke tåle i forhold til lokal kvælstofdeposition. Dette skal fx sikre klarhed for hvilke planer og projekter, der evt. skal konsekvensvurderes i medfør af habitatdirektivet.

Indtil de endelige miljømål for de enkelte vand- og Natura 2000-områder foreligger kan der ikke fastlægges en samlet statslig udmelding for hvordan områderne kan reguleres gennem generelle regler.

Konklusion

Som følge af IPPC- og VVM-direktiverne er det som udgangspunkt ikke muligt at adskille vurdering af anlæg og arealer, når der tages stilling til udvidelse eller nyetablering af et husdyrbrug. Selvom de danske regler udformes således at alene anlægget omfattes af miljøgodkendelsen, vil der i medfør af habitatdirektivet i denne godkendelse alligevel skulle inddrages samtlige aspekter af markdriften før godkendelse kan meddeles.

Det nuværende grundlag for regulering af arealanvendelsen for sårbare områder er ikke tilstrækkeligt klart til at sikre en ensartet administration af VVM for husdyrbrug i kommunerne.

En udpegning af områder med særlige beskyttelsesbehov vil fremover kunne medvirke til en mere enkel vurdering af påvirkningen af arealer, når myndighederne vurderer en ansøgning om udvidelse kan først endelig afgøres, når vand- og Natura 2000-planerne foreligger i 2009.

Bilag 6

Notat fra Miljøstyrelsen og Skov- og Naturstyrelsen til brug for Myndighedsudvalget om kriterier for a-mærkningen, IPPC-direktivet, Seveso-direktivet, VVM-direktivet og call-in bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 82 .

1. Status og baggrund for den nuværende kompetencefordeling mellem amt og kommune.

Hovedreglen er, at kommunerne er den primære myndighed for så vidt angår godkendelse og tilsyn med listevirksomheder. Godkendelseskompetencen er kun henlagt til amterne, hvis der er særlige grunde, der taler for det. En særlig grund kan være, at kommunen er inhabil.

Efter loven skal der gennemføres en helhedsvurdering af en virksomheds forureningsforhold. Det forudsætter, at kommunen behandler hele virksomheden, selvom en del af virksomheden isoleret set måtte høre under amtets kompetence. Hovedreglen er derfor, at hovedvirksomheden er afgørende for, hvem der har kompetencen. Der er dog flere eksempler på dobbeltkompetence, f.eks. ved udledning af spildevand til kommunalt rensningsanlæg.

Ved den nuværende fordeling af godkendelses- og tilsynskompetencen til amterne (a-mærkningen) er der lagt vægt på,

- om virksomheden har mere komplicerede processer, der kræver en særlig sagkundskab,
- om virksomheden har særlige spildevandsproblemer eller et stort vandforbrug,
- om emissionerne typisk har større geografisk rækkevidde.

Herudover skal amterne godkende

- virksomheder med særskilt udledning af spildevand (dog med visse undtagelser)
- virksomheder med nedsivning eller udledning af processpildevand
- virksomheder der producerer med genetisk modificerede organismer
- virksomheder omfattet af risikobekendtgørelsens § 1, stk. 2, nr. 1
- anlæg der er omfattet af bekendtgørelse om deponeringsanlæg.

I disse tilfælde er der kompetenceovergang til amtet, selvom kommunen efter lovens regler ville være primærmyndighed.

Den nuværende kompetencefordeling (a-mærkning) er sket på baggrund af forhandlinger med de kommunale organisationer. Der er ca. 3000 listevirksomheder, der har amtet som godkendelses- og tilsynsmyndighed.

2. Kriterierne for bilag 1 i IPPC-direktivet

Det fremgår af Kommissionens baggrundspapir for EU Kommissionens forslag til IPPC-direktiv fra 1992 (Explanatory Memorandum – Integrated Pollution Prevention and Control), at listen over IPPC-virksomheder hovedsageligt er taget fra det gamle luframedirektiv, idet man skønnede, at disse virksomheder også medførte væsentlige miljømæssige effekter på vand og jord. Herudover var der tilføjet

en række processer og aktiviteter på grund af deres potentiale for forurening. Det er denne liste, der har dannet udgangspunkt for forhandlingerne om direktivet i Rådet.

Under forhandlingerne om direktivet foreslog de enkelte medlemslande ændringer til listen, men man har lagt vægt på, at kun virksomheder med en bredere miljømæssig betydning skulle være omfattet af direktivet. Dvs. at virksomheder, der kun belastede ét medium, ikke skulle være omfattet. Desuden var det væsentligt for de fleste lande, at listen kun omfattede de processer og aktiviteter, der indebar størst risiko for forurening, svarende til de eksisterende godkendelsesordninger i mange lande.

I præamblen til direktivet står der ” *dette direktiv vedrører anlæg, hvor der er stor fare for forurening, og dermed fare for grænseoverskridende forurening*”. I realiteten er det dog langt fra alle IPPC-virksomheder, der indebærer fare for grænseoverskridende forurening.

Der er i dag ca. 1100 virksomheder i Danmark, der er omfattet af IPPC-direktivet.

3. Kriterierne for listen i Seveso-direktivet

Det oprindelige Seveso direktiv omfattede anlæg, hvor der anvendes, fremstilles, forarbejdes eller bearbejdes organiske eller uorganiske kemiske stoffer ved en række navngivne processer. Endvidere var virksomheder, på hvilke en række farlige stoffer i angivne mængder var tilstede, omfattet. Seveso II direktivet ændrede på dette, således at det nu gælder for virksomheder, hvor farlige stoffer samt kategorier af farlige stoffer påregnes at være tilstede eller kunne dannes, såfremt en industriel proces kommer ud af kontrol. Endelig har revisionen af Seveso II direktivet medført, at tærskelmængderne for en række stoffer er blevet nedsat.

4. Kriterierne for VVM-direktivet

VVM-direktivet blev implementeret for så vidt angår anlæg på land i planloven ved bekendtgørelse 446 af 23. juni 1989 om vurdering af større anlægs virkning på miljøet (VVM). Udover de projektyper, der er angivet i direktivets bilag I, omfattede bekendtgørelsens bilag 1 punkterne 11 til 17, som er gengivet her:

”**11.** Virksomheder, som er anmeldelsespligtige efter § 5 i bekendtgørelse nr. 545 af 16. september 1988 om vurdering af sikkerheden i forbindelse med risikobetonede aktiviteter, der kan medføre et større uheld.

12. Projekter vedrørende inddragning af uopdyrket land eller delvise naturområder til intensiv landbrugsdrift på mere end 300 ha.

13. Afvandings- og kunstvandingsprojekter, der omfatter mere end 300 ha.

14. Råstofindvinding, undtagen indvinding af almindeligt forekommende sand, grus og sten-kvaliteter, fra åbne brud med en årsproduktion på mere end 200.000 m³ eller en indvindingsperiode på mere end 10 år.

15. Cementfabrikker og molerværker.

16. Kalkværker med en årsproduktion på mere end 200.000 m³.

17. Feriehoteller eller lignende byggeri med tilhørende faciliteter placeret i kystnære områder eller særlige naturområder med en kapacitet på mere end 75 værelser eller med mere end 2 etager eller med en bygningshøjde på mere end 8,5 m over det omgivende terræn. ”

Punkt 11 blev medtaget som følge af det daværende risikoudvalgs anbefaling.

I 1993 suppleredes implementeringen som følge af en åbningsskrivelse fra Kommissionen. Ændringerne blev gennemført med bekendtgørelse nr. 847 af 30. september 1994 om supplerende regler i medfør af lov om planlægning (samlebekendtgørelse). Bekendtgørelsens bilag 1 blev udvidet med de projekttyper, som ikke lod sig ”screene” med de i bekendtgørelsens § 3, stk. 2 opstillede 5 kriterier, idet der for hver af disse projekttyper blev fastsat enkle kriterier eller grænseværdier med udgangspunkt i et skøn over, hvornår en væsentlig miljøpåvirkning kunne indtræde. Grænseværdierne og kriterierne blev som udgangspunkt søgt harmoniseret med tilsvarende bestemmelser i andre dele af miljølovgivningen. Dette førte til en række ændringer og tilføjelser til bilag 1.

Næste ændring af bekendtgørelsen gennemførtes som en konsekvens af direktivændringen, der fulgte af direktiv 97/11/EF af 3. marts 1997 om ændring af direktiv 85/337/EØF om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet. Ved direktivændringen ændredes og udvidedes direktivets bilag I ganske betydeligt, idet Kommissionen med udgangspunkt i den første 5- årsrapport og medlemslandenes implementering foreslog bilaget udvidet med de projekttyper, som flertallet af medlemslande selv havde fundet anledning til at udvide den obligatoriske brug af VVM-vurderinger med. Af det danske bilag 1 til bekendtgørelse nr. 847 af 30. september 1994 inspirerede punkterne 10, 13, 14, 15, 23, 24, 25, 26, 27, 28 og 32 (se bilag 1 til notatet) til optagelse på direktivets bilag 1, dog undertiden med andre grænseværdier.

I forbindelse med direktivændringen blev der også tilføjet et bilag III med udvælgelseskriterier, som skulle anvendes i forbindelse med screeningen af bilag II anlæg. Disse kriterier samt drøftelserne af disse indgik naturligt nok også i drøftelserne om hvilke projekttyper, der burde overflyttes til bilag I – den obligatoriske liste. Direktivets bilag I kom herefter til at omfatte 21 punkter. Direktivændringen implementeredes ved bekendtgørelse nr. 428 af 2. juni 1999 om supplerende regler i medfør af lov om planlægning.

Der er ikke sket tilføjelser udover de, der følger af direktivændringen, i forhold til implementeringen fra 1994, når bortses fra bestemmelsen om oparbejdning af nukleart brændsel, vejlængden i forbindelse med 4-sporede veje, udvidelsen fra svin og fjerkræ til at omfatte alle husdyrarter, ændringen af kildepladser til vandforsyningsboringer samt tilføjjelsen af punkt 37 om vindmøller. På ét punkt – nemlig for transmissionsledninger for naturgas er der endog gennemført lempelser.

Begrundelsen for at medtage alle husdyrarter fremgår bl.a. af besvarelsen af spørgsmål 2 i forbindelse med lovforslag L134, hvor følgende kan læses: ” Kvægbruget, eller retteligt ”andre husdyrbrug over 250 DE”, er blevet taget med i forslagene, fordi en så stor husdyrproduktion samlet på ét anlæg har en potentielt væsentlig miljø- og naturpåvirkning, hvad enten der er tale om kvæg, svin eller blandede

brug. Ved vurdering af et stort husdyrbrug skal der ud over nitratudvaskningen også tages hensyn til begrænsning af lugtgener i forbindelse med afstand til anden beboelse og indretning af stalde, samt tab af fosfor og ammoniak og afledt påvirkning af natur, luft og vand.”

Vindmøllerne blev medtaget, idet det skønnedes, at møller med en totalhøjde på over 80 m eller grupper med flere end 3 møller som udgangspunkt altid ville kunne påvirke miljøet væsentligt – og derfor obligatorisk skulle være omfattet af kravet om VVM.

Det skønnes, at ca. 100 godkendelsespligtige listevirksomheder er på VVM-samlebekendtgørelsens bilag 1.

5. Kriterierne bag call-in bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 82.

Bestemmelsen, der stammer fra 1991, lyder i dag som følger: *”Miljøministeren kan beslutte at overtage amtsrådets eller kommunalbestyrelsens beføjelser efter loven i sager, der berører andre myndigheders lovbestemte opgaver eller har større betydning.”*

Bestemmelsen viderefører 1973-lovens § 69 c, der havde følgende ordlyd: *”Miljøministeren kan i konkrete sager af mere vidtrækkende betydning bestemme, at afgørelser i medfør af loven skal træffes af ministeren i stedet for af hovedstadsrådet, af amtsrådet eller af kommunalbestyrelsen.”*

Fortolkningsbidrag til § 69 c:

- Afgørelser dækker også over tilsynet.
- Ministerens beføjelse dækker alle kategorier af afgørelser efter loven.
- Bestemmelsen forudsættes kun anvendt undtagelsesvist, nemlig i sager af vidtrækkende betydning.
- Med vidtrækkende forstås f.eks. sager om større virksomheder efter kap. 5, hvor behandlingen kræver en særlig sagkundskab, og hvor der er en særlig begrundelse for at fravige den almindelige kompetencefordeling.
- Det er forudsat i bemærkningerne til loven, at reglen f.eks. vil kunne anvendes i sager, som rummer alvorlige modsætninger mellem hensynet til miljøbeskyttelsen og andre samfundshensyn, f.eks. egnsudviklingshensyn.

Fortolkningsbidrag til § 82:

- Samme som til § 69 c.

I praksis har bestemmelsen kun været anvendt i et begrænset antal tilfælde i forhold til bestemte, store og teknisk komplicerede virksomheder, hvor kommuner eller staten tillige har været involverede som ejere. Det drejer sig om følgende anlæg:

- Kommunekemi
- Tarco, Nyborg
- Naturgasnettet
- Københavns Lufthavn
- Ålborg Lufthavn

- Maribo Flyveplads og Sønderborg Lufthavn
- Kommunekemis losseplads ved Klintholm
- Opbevaring af gasammunion, der opfiskes ved Bornholm.

I alle tilfælde har ministeren delegeret kompetencen til Miljøstyrelsen.

6. Sammenfatning

Et fællestræk ved de nævnte kriterier er, at man taler om *komplicerede processer, større virksomheder, virksomheder med et stort forureningspotential, sager der kræver særlig sagkundskab at behandle mv.* Anvendelse af disse kriterier har i de nævnte tilfælde ført til forskellige afgrænsninger, når vi ser på antallet af virksomheder, der bliver berørt: ca. 3000 a-mærkede listevirksomheder, ca. 1100 IPPC-virksomheder, ca. 100 VVM-bilag 1-virksomheder og < 10 virksomheder, der er kaldt ind af ministeren.

Idet der ses bort fra de få, der er eller har været omfattet af call-in-bestemmelsen, og fra de, der er omfattet af Seveso-direktivet, da disse kriterier afviger fra de andre, er det forsøgt at identificere en fællesmængde. Denne består af:

- Cementfabrikker og visse kalkværker
- Raffinaderier
- Virksomheder der producerer andre metaller end jern
- Virksomheder der ved en kemisk proces fremstiller organiske eller uorganiske stoffer eller kunstgødning
- Fremstilling af basisplantebeskyttelsesmidler eller biocider
- Fremstilling af lægemidler ved en kemisk eller biologisk proces
- Papirmassefabrikker og visse papirfabrikker
- Større fyringsanlæg
- Visse anlæg til forbrænding, behandling eller deponering af farligt eller ikke-farligt affald.

Bilag 7**Godkendelsesbekendtgørelsens bilag med forslag til s-mærkede listepunkter.**

Listepunkt	Begrundelse (kriterier)	Myndighed Staten Ca. antal be- rørte virk- somheder	Myndighed Kommunerne Ca. antal be- rørte virksom- heder
-------------------	--------------------------------	--	--

A. Fremstilling og forarbejdning af jern, stål og metal samt overfladebehandling af metaller og plast

A 101 (tidl. A1). Jernværker (råjern), stål- værker og stålvalseværker. (i) (a)	• Teknisk/fagligt komplekse virksomheder • Betydelig regional luftforurening med bl.a. tungmetaller • store affaldsmængder, hvis bortskaffelse og / eller deponering kræver overvejelser og undersøgelser, der rækker ud over lokalt niveau.	3	
A 102 (tidl. A 2 a). Jern- og stålstøberier med en produktionskapacitet på mere end 20 tons pr. dag. (i) (a)	• teknisk / fagligt komplekse virksomheder med alle typer af forurening repræsenteret (integrerede processer). • Stor potentiel luftforurening og affaldsproduktion.	11	
A 103 (A 2 b). Jern- og stålstøberier med en produktionskapacitet på mindre end eller lig med 20 tons pr. dag. (a)	• som A 102 • ikke hensigtsmæssigt at der opbygges parallel kompetence i kommunerne, når staten overtager listepunkt 102	11	
A 104 (A 3 a og 4a). Virksomheder, der smelter, støber, raffinerer, legerer m.v. ikke-jern metaller (herunder skrot og retur-gods) med en smeltekapacitet, der overstiger 4 tons pr. dag for bly og cadmium tilsammen, eller med en smeltekapacitet, der overstiger 20 tons pr. dag for andre ikke-jern metaller end bly og cadmium tilsammen (i) (a)	• teknisk / fagligt komplekse virksomheder med alle typer af forurening repræsenteret (integrerede processer). • Stor potentiel luftforurening og affaldsproduktion.	11	
A 105 (A 3 b og 4b). Virksomheder, der smelter, støber, raffinerer, legerer mv. ikke-jern metaller (herunder skrot og retur-gods) med en smeltekapacitet, der er mindre end eller lig med 4 tons pr. dag for bly og cadmium tilsammen, eller med en smeltekapacitet, der er mindre end eller lig med 20 tons pr. dag for andre ikke-jern metaller end bly og cadmium tilsammen, dog med undtagelse af virksomheder af håndværksmæssig karakter, herunder guld- og sølvsmedjer. (a)			39

A 106 (A 5). Virksomheder, der producerer andre metaller end jern fra malm, koncentrat og sekundære råmaterialer ved hjælp af metallurgiske, kemiske eller elektrolytiske processer. (i) (a)	Teknisk kompliceret proces	0	
A 107 (A 6). Smedjer med hamre, hvis slagenergi overstiger 50 kJ pr. hammer, når den samlede indfyrede effekt i ovnene samtidig overstiger 20 MW. (i)			0
A 108 (A 7 a). Virksomheder, der pålægger et beskyttelseslag af smeltet metal, herunder varmforzinkningsvirksomheder, når mængden af materiale, som skal pålægges smeltet metal, overstiger 2 tons pr. time. (i)	- Teknisk / fagligt komplekse virksomheder med integrerede delprocesser og stor luftforurening. - Hensigtsmæssigt at kompetencen opbygges ét sted, da virksomhederne ligger i 5 forskellige kommuner. - Koncernbetragtning relevant, da 4 af virksomhederne har samme ejer.	5	
A 109 (A 8 a). Virksomheder, der foretager overfladebehandling af metaller og plastmaterialer ved hjælp af en elektrolytisk eller kemisk proces, når det samlede volumen af de anvendte kar (forbehandlingsbade, procesbade og aftræksbade, men eksklusive skyllekar) overstiger 30 m ³ . (i)			55
A 110 (A 14). Anlæg til ristning eller sintring af malm, herunder svovlholdig malm. (i) (a)	Kompliceret proces – vil aldrig blive relevant for Danmark	0	

B. Forarbejdning af mineralske råstoffer

B 101 (B 1). Cementfabrikker. Kalkværker og kridtværker med en produktionskapacitet på mere end 50 t/dag. (i) (a)	Listepunktet opdeles i 2 punkter: - Cementfabrikker (i): S - Tung kemisk virksomhed med betydelig regional luftforurening. - Teknisk/faglig kompleks virksomhed. - Kalkværker og kridtværker med en produktionskapacitet på mere end 50 t/dag. (i): K	1	9
B 102 (B 3.) Glasværker og virksomheder, der fremstiller glasfibre, inklusive fremstilling af glasuldsfibre, hvor smeltekapaciteten er på mere end 20 tons pr. dag. Mineraluldsfabrikker og virksomheder der smelter mineralske stoffer, inklusive fremstilling af mineralfibre, hvor smeltekapaciteten er på mere end 20 tons pr. dag. (i) (a)	- teknisk/fagligt komplekse virksomheder - betydelig luftforurening med NOx og VOC.	5	

B 103 (B 4). Virksomheder, der fremstiller keramiske produkter ved brænding, f.eks. tagsten, mursten, ildfaste sten, fliser, stentøj, porcelæn, klinker, glaserede rør, samt molerværker, hvis virksomheden har en produktionskapacitet på mere end 75 tons pr. dag, eller hvis virksomheden har en ovnkapacitet (ovnstørrelse) på mere end 4 m ³ og en sættekapacitet på mere end 300 kg pr. m ³ . (i)			28
B 104 (B 5 c). Virksomheder, der fremstiller kulstof (fuldbrændt kul) eller elektrogratit ved forbrænding eller grafitisering. (i) (a)			0
B 105 (B 5 d). Anlæg til udvinding af asbest eller fremstilling af produkter af asbest. (i) (a)	• enestående virksomhed med stort forureningspotentiale med et meget farligt stof. – Ikke relevant i Danmark	0	

C. Indvinding og behandling af mineralolie, mineralolieprodukter og naturgas

C 101 (C 1). Raffinaderier, der behandler mineralolie, og anlæg for indvinding af mineralolie, herunder på de kystnære dele af søterritoriet. (i) (a)	• teknisk/fagligt komplekse virksomheder • luftforureningen kan være betydelig med behov for avancerede metoder til bestemmelse af VOC-emissionerne, som ikke er omfattet af nogen vejledning • tunge risikovirksomheder	2	
C 102 (C 2). Anlæg for indvinding, lagring, behandling eller oparbejdning af naturgas og gas, herunder på de kystnære dele af søterritoriet. (i) (a)	• Staten er i dag tilsyns- og godkendelsesmyndighed for de 3 DONG-anlæg. • Tunge risikovirksomheder • Flere er teknisk/fagligt komplekse virksomheder.	6	
C 103 (C 3). Lagre af flydende gas (carbonhydrider) på mere end eller lig med 200 t. Oplag af mineralolieprodukter på mere end eller lig med 25.000 t.	•		17
C 104 (C 6). Tjæredestillationsanlæg. (a)	• Teknisk/fagligt komplekse virksomheder med integrerede produktionsprocesser, hvor der er et samspil mellem de enkelte delprocesser, både produktionsmæssigt og miljømæssigt.	2	

D. Kemisk og biologisk fabrikation mv.

D 101 (D 1 a). Virksomheder, der ved en kemisk eller biologisk proces fremstiller organiske eller uorganiske kemiske stoffer, produkter eller mellemprodukter, herunder enzymer. (i) (a)	• Teknisk/fagligt komplekse virksomheder med integrerede produktionsprocesser, hvor der ofte er et samspil mellem de enkelte delprocesser, både produktionsmæssigt og miljømæssigt. • Større virksomheder med et stort forureningspotentialt til flere medier Enkelte virksomheder benytter GMO'er, enkelte er tunge risikovirksomheder og enkelte har særskilt spildevandsudledning med miljøfremmede stoffer	26	
D 102 (D 2). Petrokemisk industri. (i) (a)	• Teknisk/fagligt komplekse virksomheder med integrerede produktionsprocesser, hvor der ofte er et samspil mellem de enkelte delprocesser, både produktionsmæssigt og miljømæssigt..	0	
D 103 (D 3). Kunstgødningsfabrikker. (i) (a)	• Teknisk/fagligt komplekse virksomheder med integrerede produktionsprocesser, hvor der ofte er et samspil mellem de enkelte delprocesser, både produktionsmæssigt og miljømæssigt..	0	
D 104 (D 4 a). Virksomheder, der ved en kemisk eller biologisk proces fremstiller lægemidler. (i) (a)	• Teknisk/fagligt komplekse virksomheder med integrerede produktionsprocesser, hvor der ofte er et samspil mellem de enkelte delprocesser, både produktionsmæssigt og miljømæssigt. • Virksomheder med et stort forureningspotentialt til flere medier. • Enkelte virksomheder benytter GMO'er, enkelte er risikovirksomheder og enkelte har særskilt spildevandsudledning med miljøfremmede stoffer	24	
D 105 (D 5 a). Virksomheder, der ved en kemisk eller biologisk proces fremstiller farvestoffer, tilsætningsstoffer eller hjælpestoffer, herunder til levnedsmiddelin-dustrien. (i)	• Teknisk/fagligt komplekse virksomheder med integrerede produktionsprocesser, hvor der ofte er et samspil mellem de enkelte delprocesser, både produktionsmæssigt og miljømæssigt.	4	
D 106 (D 6 a). Virksomheder, der fremstiller basisplantebeskyttelsesmidler eller biocider. (i) (a)	• Teknisk/fagligt komplekse virksomheder med integrerede produktionsprocesser, hvor der ofte er et samspil mellem de enkelte delprocesser, både produktionsmæssigt og miljømæssigt. • Særskilt udledning, fordi der kræves avancerede metoder til rensning af spildevandet. Der vil løbende være behov for fastsættelse af vandkvalitetskrav for nye stoffer som følge af udvikling af nye pesticider og. lign. • Luftforureningen kan være betydelig	1	

	med behov for avancerede rensningsmetoder tung risikovirksomhed		
D 107 (D 11). Virksomheder, der fremstiller skumplast eller andre polymere materialer. (i) (a)			48

E. Oparbejdning af vegetabiliske råvarer

E 101 (E 1). Cellulosefabrikker og papirmassefabrikker. Papirfabrikker og papfabrikker med en produktionskapacitet på mere end eller lig med 20 tons/dag. (i) (a)	Teknisk/fagligt komplekse virksomheder med integrerede produktionsprocesser, hvor der ofte er et samspil mellem de enkelte delprocesser både produktionsmæssigt og miljømæssigt.	6	
E 102 (E 6 a). Virksomheder, der foretager forbehandling (vask, blegning eller mercerisering) eller farvning af fibre eller tekstilstoffer med en behandlingskapacitet på mere end 10 tons pr. dag. (i)			8
E 103 (E 8 aa) Oliemøller og andre anlæg for raffinering eller behandling af vegetabiliske olier med en kapacitet til produktion af færdige produkter på mere end 300 tons pr. dag i gennemsnit på kvartalsbasis. (i) (a)	Teknisk/fagligt komplekse virksomheder med integrerede produktionsprocesser, hvor der ofte er et samspil mellem de enkelte delprocesser både produktionsmæssigt og miljømæssigt.	2	
E 104 (E8ab) Sprit- og gærfabrikker med en kapacitet til produktion af færdige produkter på mere end 300 tons pr. dag i gennemsnit på kvartalsbasis. (i) (a)			0
E 105 (E8ac) Sukkerfabrikker med en kapacitet til produktion af færdige produkter på mere end 300 tons pr. dag i gennemsnit på kvartalsbasis. (i) (a)	- Virksomheder med betydelig regional luftforurening. Kulfyrede virksomheder. - Særskilt udledning af spildevand med et meget stort indhold af iltforbrugende stoffer, kvælstof og fosfor.	3	
E 106 (E8ad) Bryggerier og mineralvandsfabrikker med en kapacitet til produktion af færdige produkter på mere end 300 tons pr. dag i gennemsnit på kvartalsbasis. (i)			4
E 107 (E8ae) Brødfabrikker og engrosbagerier med en kapacitet til produktion af færdige produkter på mere end 300 tons pr. dag i gennemsnit på kvartalsbasis. (i)			1
E 108 (E8af) Kartoffelmelsfabrikker med en kapacitet til produktion af færdige produkter på mere end 300 tons pr. dag i gennemsnit på kvartalsbasis. (i)			4

E 109 (E8ag) Møllerier med en kapacitet til produktion af færdige produkter på mere end 300 tons pr. dag i gennemsnit på kvartalsbasis. (i)			1
E 110 (E8ah) Andre virksomheder, der foretager behandling og forarbejdning med henblik på fremstilling af levnedsmidler på basis af vegetabiliske råstoffer med en kapacitet til produktion af færdige produkter på mere end 300 tons pr. dag i gennemsnit på kvartalsbasis. (i)			0

F. Oparbejdning af animalske råvarer

F 101 (F 1 a). Slagterier med en kapacitet til produktion af slagtekroppe, herunder slagtet fjerkræ, på mere end 50 tons pr. dag. (i) (a)	- De enkelte anlæg er ikke komplekse i sig selv, men da over 20 af anlæggene er samlet i en enkelt koncern, er der tale om en samlet stor, kompleks virksomhed, der flytter råvarer og halvfabrikata rundt mellem de enkelte anlæg. - Virksomheder med luft- og lugtforurening og mange afkast. - Kompleksitet i forhold til fødevarelovgivningen.	26	
F 102 (F 2). Virksomheder, der foretager behandling og forarbejdning med henblik på fremstilling af levnedsmidler på basis af animalske råstoffer (bortset fra mælk) med en kapacitet til produktion af færdige produkter på mere end 75 tons pr. dag. (i)			15
F 103 (F 3 a og 6). Fiskemelsfabrikker og kødfoderfabrikker (destruktionsanstalter), herunder benmelsfabrikker, blodmelsfabrikker, blodplasmafabrikker og fjermelsfabrikker med en behandlingskapacitet på mere end 10 tons pr. dag. (i) (a)	- stor spildevandsudledning, der kan være toksisk, og store lugtemissioner, der rækker ud over det lokale niveau. Der kræves avancerede rensningsforanstaltninger. - Koncernbetragtning relevant.	4+5	
F 104 (F 4 a). Garverier med en behandlingskapacitet for færdige produkter på mere end 12 tons pr. dag. (i) (a)			1
F 105 (F 5 a). Virksomheder for behandling og forarbejdning af mælk eller flydende mælkefraktioner, når den modtagne mængde mælkebaseret råvare er på mere end 200 tons pr. dag i gennemsnit på årsbasis. Eksempelvis mejerier og virksomheder for fremstilling af ost, tømælk, smør og smørblandingsprodukter. (i)	- De enkelte anlæg er ikke komplekse i sig selv, men da størstedelen er samlet i en koncern, er der tale om en samlet kompleks virksomhed, der flytter råvarer, mellemprodukter og restprodukter mellem de enkelte anlæg. - Også kompleksitet i forhold til fødevarelovgivningen. - Stort forureningspotentiale ifm uheld med lud eller stærke syrer.	33	

	9 af de 33 mejerier har særskilt udledning af spildevand til recipient.		
F 106 (F 7 a). Virksomheder i øvrigt for fremstilling af skaldyrs- eller fiskeprodukter, herunder konserverede og dybfrosne produkter, med en kapacitet til produktion af færdige produkter på mere end 75 tons pr. dag. (i)			19

G. Kraft- og varmeproduktion

G 101 (G 1). Kraftværker, varmeproducerende anlæg, gasturbineanlæg og gasmotoranlæg med en samlet indfyret effekt på mere end 50 MW. (i) (a)	Listepunktet opdeles i 2 punkter: 1) Kraftværker og varmeproducerende anlæg, der fyres med kul eller orimulsion med en samlet indfyret effekt på mere end 50 MW.(i): S Betydelig regional luftforurening med flere forskellige stoffer. 2) Andre kraftværker, varmeproducerende anlæg, gasturbineanlæg og gasmotoranlæg med en samlet indfyret effekt på mere end 50 MW (i): K	9	53
G 102 (G 4). Koksværker. (i) (a)	Virksomheder med betydelig regional luftforurening.	0	
G 103 (G 5). Kulforgasningsanlæg og likvificeringsanlæg. (i) (a)	- Virksomheder med betydelig regional luftforurening. - Virksomheder med integrerede produktionsprocesser, hvor der ofte er et samspil mellem de enkelte delprocesser både produktionsmæssigt og miljømæssigt, som fordrer en særlig teknisk kompetence.	0	

H. Flyvepladser

H 101 (H 2). Lufthavne, flyvestationer og flyvepladser. (a)	Den nuværende call-in af støj og luftforurening som følge af de luftbårne operationer i Kastrup lufthavn bibeholdes.		ca. 100
---	--	--	---------

I. Husdyrproduktion

I 101 (I 1.) Anlæg til husdyrproduktion for mere end			5 – 600
a) 250 dyreenheder, dog 270 dyreenheder hvis mindst 90% af dyreenhederne stammer fra søer med tilhørende smågrise til 30 kg b) 100 dyreenheder i slagtekyllin-			

ger c) 230 dyreenheder i æglæggende høns d) 210 dyreenheder i slagtesvin (over 30 kg) Antal dyreenheder beregnes på grundlag af reglerne i bekendtgørelse om erhvervsmæssig dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.m., jf. dennes § 2, nr. 11. (i)			
---	--	--	--

J. Andre listevirksomheder

J 101 (J 1). Industriel udvinding eller fremstilling af protein eller pektin. (i) (a)	teknisk komplicerede processer med et stort forureningspotentiale	6	
J 102 (J 2). Virksomheder, der er omfattet af pligten til at indhente godkendelse af produktion med anvendelse af genetisk modificerede organismer i medfør af lov om miljø og genteknologi. (a)	Da staten bliver myndighed for godkendelser og tilsyn på GMO-delen, der har langt det højeste forureningspotentiale, bør godkendelse og tilsyn med den mindre tilhørende miljøgodkendelse også varetages af staten.	5	
J 103 (J 3 a). Virksomheder omfattet af § 1, stk. 2, nr. 1, i bekendtgørelse om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer. (a)	- Tunge risikovirksomheder - Flere er teknisk/fagligt komplekse virksomheder.	4	
J 104 (J 7). Virksomheder, der behandler overflader på stoffer, genstande eller produkter under anvendelse af organiske opløsningsmidler, navnlig med henblik på afpudsning, bejdsning, påtrykning, coating, affedtning, imprægnering, kachering, lakering eller rensning, med en forbrugskapacitet med hensyn til organiske opløsningsmidler på mere end 150 kg pr. time eller mere end 200 tons pr. år. (i)			8

K. Nyttiggørelse og bortskaffelse af affald

K 101. Anlæg der nyttiggør farligt affald ⁸ efter en af metoderne R 1, R5, R6, R8 eller R9, som nævnt i bilag 6B til affaldsbekendtgørelsen ⁹ , med en kapacitet på mere end 10 tons/dag. (i) (a) (K 1a)			28
K 102. Anlæg for bortskaffelse af farligt affald efter en af metoderne D1 - D13, som nævnt i bilag 6A til affaldsbekendtgørelsen. (i) (a) (K 1b)	Listepunktet opdeles i 2 punkter: 1) Anlæg der forbrænder farligt affald med en kapacitet på mere end 10 tons/dag (i): S Teknisk/fagligt kompleks med særlige indfyringssystemer	1	48

⁸ Farligt affald som defineret i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 619 af 27. juni 2000 om affald.

⁹ Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 619 af 27. juni 2000 om affald.

	• Tung risikovirksomhed • Ofte behov for supplerende regulering i forhold til affaldsforbrændingsbekendtgørelsen 2) Andre anlæg for bortskaffelse af farligt affald efter en af metoderne D1 – D13, som nævnt i bilag 6A til affaldsbekendtgørelsen. (i): K (K 1b)		
K 103. Anlæg til biologisk eller fysisk-kemisk behandling som defineret i pkt. D 8 og D 9 i bilag 6 A til affaldsbekendtgørelsen af ikke-farligt affald med en kapacitet på mere end 50 tons affald pr. dag. (i) (a) (K 2a))			11
K 104 (K 2 e). Shredderanlæg. (a)	• Betydelig potentiel forurening med farlige stoffer, herunder PCB og PA-Her • Betydelige vibrationsproblemer • Shredderanlæg indgår i overvejelser om nationale regler for genanvendelse af forskellige affaldsfraktioner	7	
K 105. Deponeringsanlæg for affald, som enten modtager mere end 10 tons affald pr. dag, eller som har en samlet kapacitet på mere end 25.000 tons, med undtagelse af anlæg for deponering af inert affald ¹⁰ . (i) (a) (K 3 a)			135
K 106 (K 8 a). Anlæg til forbrænding af dagrenovations- eller dagrenovationslignende affald med en kapacitet på mere end 3 tons pr. time. (i) (a)	Listepunktet deles i 2: 1). Anlæg til forbrænding af dagrenovations- eller dagrenovationslignende affald med en kapacitet på mere end 3 tons pr. time og mere end 100.000 t pr. år. (i): S • 100.000 tons / år udgør en naturlig afgrænsning af de største affaldsforbrændingsanlæg • teknisk / fagligt komplekse • store affaldsfraktioner må p.t. deponeres i udlandet • BAT for affaldsforbrændingsanlæg er en kompliceret vurdering • Kompliceret direktiv / bekendtgørelse. 2). Anlæg til forbrænding af dagrenovati-	11	18

¹⁰ Ved inert affald forstås affald, der ikke undergår signifikante fysiske, kemiske eller biologiske forandringer, jvf. Rådets direktiv 1999/31/EF af 26. april 1999 om deponering af affald.

	ons- eller dagrenovationslignende affald med en kapacitet på mere end 3 tons pr. time, men mindre end 100.000 t pr. år. (i): K		
K 107 (K 8 b). Øvrige anlæg, der forbrænder ikke-farligt affald med en kapacitet på mere end 3 tons pr. time. (a)	Listepunktet deles i 2: 1) Anlæg, der forbrænder spildevandsslam med henblik på nyttiggørelse som industrielt produkt med en kapacitet på mere end 3 tons / time: S • Potentielt store lugtproblemer • Potentiel stor luftforurening • Overvejelser om tungmetalkredsløbet i samfundet 2). Øvrige anlæg, der forbrænder ikke-farligt affald med en kapacitet på mere end 3 tons pr. time.: K	1	10